

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

İNTERNET BAĞIMLILIĞINDA DÜRTÜSELLİK VE SALDIRGANLIĞIN TÜRKİYE, ALMANYA VE AMERİKA ÖRNEKLEMİNDE İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Burçin MORAN

Psikiyatri Anabilim Dalı

İzmir

2022

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

**İNTERNET BAĞIMLILIĞINDA DÜRTÜSELLİK VE
SALDIRGANLIĞIN TÜRKİYE, ALMANYA VE
AMERİKA ÖRNEKLEMİNDE İNCELENMESİ**

Burçin MORAN

Danışman
Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Psikiyatri Anabilim Dalı
Bağımlılık Danışmanlığı Programı

İzmir
2022

TEZ ONAY SAYFASI

Kurum Adı : Ege Üniversitesi

Anabilim Dalı : Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Program : Psikiyatri- Bağımlılık Danışmanlığı Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Konusu : İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örnekleminde İncelenmesi

Danışmanı : Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Tezi Hazırlayan : Burçin MORAN

Değerlendirme Kurulu Üyeleri

Adı Soyadı :

Başkan (Danışman) : Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Üye / İmza : Prof. Dr. Hayriye ELBİ

Üye / İmza : Doç. Dr. Emin Oryal Taşkın

Üye / İmza :

Üye / İmza :

Tezin Kabul Edildiği Tarih : 01.07.2022

Önsöz

2018 yılında İzmir Denetimli Serbestlik Müdürlüğü'nde gerçekleştirmiş olduğum staj bağımlılık alanına olan ilgimi daha da artırmış, ve yüksek lisansta ilerlemekten mutluluk duyacağım bir alana dönüşmüştü.

Tez konum, katılımcıların internet bağımlılık düzeylerini ölçmek, ve bu düzeylerin kişilerin dürtüsellik ve saldırganlık düzeylerini etkileyip etkilemediğini araştıran bir çalışmadır. Katılımcılar Türkiye, Almanya ve Amerika'dan katılarak, sonuçları üç farklı ülke açısından incelememde yardımcı oldular. Bu konuyu seçmemdeki en büyük etken Covid-19 pandemisinde evde çok fazla zaman geçirmemiz ve bu dönemde internet kullanımındaki ciddi artışlardır. Katıldığım çevrimiçi seminerlerde ve gerçekleştirilen araştırmalarda üzerine düşülmesi gereken bir konu olduğunu gözlemledim. Bireylerin internet kullanımındaki artışın sonuçlarının ne olduğunu merak ettim. Bununla ilgili yaptığım araştırmalarda, madde bağımlılığının ya da kumar bağımlılığının dürtüsellik ve saldırganlık düzeylerini etkiledikleri gözlemlenmişti. Ancak, daha önce internet bağımlılığında dürtüsellik ve saldırganlık incelenmemişti. Bu nedenle internet bağımlılık düzeylerini incelemek, dürtüsellik ile saldırganlık üzerindeki etkisini ölçmek ve sonuçları paylaşmak istedim. Bunu yaparken de diğer ülkelerde yaşayan insanlar için de bu etkilerin nasıl olduğunu araştırmak ve internet kullanımındaki farklılıklarımıza rağmen etkilerin benzer olup olmadığını öğrenmek istemiştım . Çalışmaya Türkiye, Almanya ve Amerika'dan 150 birey katılım gösterdi.

Araştırma sonuçlarının bağımlılık alanına olduğu kadar, tüm insanlara da fayda sağlamasını dileriz.

İzmir, 25.04.2022

Burçin MORAN

Özet

İNTERNET BAĞIMLILIĞINDA DÜRTÜSELLİK VE SALDIRGANLIĞIN TÜRKİYE, ALMANYA VE AMERİKA ÖRNEKLEMİNDE İNCELENMESİ

Amaç: Araştırmanın amacı, bireylerin internet bağımlılığı düzeylerini ölçmek ve internet bağımlılığı düzeyleri ile dürtüsellik ve saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu bağlamda, araştırmanın sorusu, “İnternet bağımlılığı dürtüsellik ve saldırganlık düzeyini etkilemekte midir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın hipotezi ise, “İnternet bağımlılığının dürtüsellik ve saldırganlık düzeyini etkilediği” yönündedir.

Yöntem: Araştırmanın katılımcıları; Türkiye, Almanya ve Amerika’da bulunan 18-65 yaş aralığındaki bireylerdir. Veriler, katılımcıların Türkiye haricinde Almanya ve Amerika’dan bulunması sebebiyle online (çevrimiçi) anketler ile toplanmıştır. Verilerin yorumlanması ve analiz edilmesi için SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmış ve istatistiksel olarak anlamlı p değeri $p<,05$ olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre, Young İnternet Bağımlılığı Testi toplam puanları bakımından ülkeler arasında anlamlı farklılık vardır ($p=,029$). Ülkeler ikili olarak karşılaştırıldığında ise farklılığın Türkiye ve Almanya arasında olduğu saptanmıştır ($p=,030$) (27; 31,5). Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarında düzenli bir dağılım olmadığı için Spearman’s test kullanılmıştır. Bulgulara göre, Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,414 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,414$; $p<,001$). Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında ise pozitif yönde ,403 orta derecede bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin anlamlı olduğu bulunmuştur ($r=0,403$; $p<,001$).

Sonuç: Elde edilen sonuçlar, internet bağımlılığının dürtüsellik ve saldırganlığı etkilediğini göstermiştir. Young İnternet Bağımlılığı Testi puanları arttıkça Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Buss & Perry Saldırganlık Ölçeği puanları artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Dürtüsellik, Saldırganlık, Türkiye, Almanya, Amerika

Abstract

EXAMINATION OF IMPULSIVITY AND AGGRESSION IN INTERNET ADDICTION IN THE SAMPLE OF TURKEY, GERMANY AND UNITED STATES

Purpose: The aim of the study is to measure the internet addiction levels of individuals and to examine the relationship between internet addiction levels and impulsivity and aggression levels. In this context, the question of the research is "Does internet addiction affect the level of impulsivity and aggression?" has been determined. The hypothesis of the research is that "Internet addiction affects the level of impulsivity and aggression".

Method: Participants of the study; They are individuals between the ages of 18-65 in Turkey, Germany and America. The data were collected through online surveys, since the participants were from Germany and the USA, apart from Turkey. SPSS for Windows 15.0 package program was used to interpret and analyze the data and statistically significant p value was determined as $p < .05$.

Results: According to the research findings, there is a significant difference between countries in terms of Young Internet Addiction Test total scores ($p = .029$). When the countries were compared in pairs, the difference was found between Turkey and Germany ($p = .030$) (27; 31.5). Spearman's test was used because there was no regular distribution in Buss-Perry Aggression Scale scores. According to the findings, there is a positive ,414 moderate relationship between Young Internet Addiction Test and Buss-Perry Aggression Scale scores, and this relationship is significant ($r = 0.414$; $p < .001$). A positive ,403 moderate correlation was found between Barratt Impulsivity Scale and Buss-Perry Aggression Scale scores and this relationship was significant ($r = 0.403$; $p < .001$).

Conclusion: The results showed that internet addiction affects impulsivity and aggression. As Young's Internet Addiction Test scores increase, Barratt Impulsivity Scale and Buss&Perry Aggression Scale scores also increase.

Keywords: Internet Addiction, Impulsivity, Aggression, Turkey, Germany, United States

İçindekiler

Önsöz.....	III
Özet.....	III
Abstract	IV
İçindekiler.....	V
Tablolar Dizini.....	VIII
Kısaltma Listesi.....	XII
Giriş.....	1
1.1 Araştırmanın Problemi	1
1.2. Araştırmanın Sorusu.....	2
1.3. Araştırmanın Hipotezleri.....	2
1.4. Araştırmanın Varsayımları	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.6. Araştırmanın Amacı	3
Genel Bilgiler.....	4
2.1. Bağımlılık.....	4
2.1.1 Bağımlılığın Davranışsal Belirtileri ve Komplikasyonları.....	6
2.1.2 Bağımlılıkta Bilişsel Değişiklikler.....	6
2.1.3 Bağımlılıkta Duygusal Değişiklikler.....	7
2.2 İnternet Bağımlılığı	8
2.2.1 DSM-V ve İnternette Oyun Oynama Bozukluğu.....	9
2.3 Dürtüsellik.....	10
2.4. Saldırganlık	11
Gereç ve Yöntem.....	13
3.1 Araştırma Tipi.....	14
3.2 Araştırmanın Yeri ve Zamanı.....	14
3.3 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	14
3.4 Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler.....	16
3.5 Veri Toplama Yöntemleri.....	16

3.6 Kullanılan Gereçler.....	16
3.6.1 Demografik Bilgi Formu.....	17
3.6.2 Young İnternet Bağımlılığı Testi.....	17
3.6.3 Barratt Dürtüsellik Ölçeği	17
3.6.4 Buss&Perry Saldırganlık Ölçeği	18
3.7 Verilerin Analizi ve Değerlendirme Teknikleri.....	18
3.8 Süre ve Olanaklar.....	18
3.9 Etik Açıklamalar.....	18
BULGULAR.....	19
4.1 Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	19
4.2 Katılımcıların Alkol ve Sigara Kullanım Öykülerine İlişkin Bulgular	19
4.3 Katılımcıların İnternet Kullanım Öykülerine İlişkin Bulgular.....	21
4.4 Katılımcıların İnternette Zaman Harcadıkları Sitelere İlişkin Bulgular.....	22
4.5 Young İnternet Bağımlılığı Testine İlişkin Bulgular	25
4.5.1 Katılımcıların Her Bir Ölçek Maddesi İçin Verdikleri Yanıtların Dağılımları.....	25
4.5.2 Katılımcıların YIBT Puanlarına İlişkin Bulgular.....	26
4.5.3 YIBT Puanları ve Katılımcıların Ülkelerine İlişkin Bulgular.....	30
4.6 Barratt Dürtüsellik Ölçeğine İlişkin Bulgular	32
4.6.1 Katılımcıların BDÖ Dikkatsel Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular	34
4.6.2 Katılımcıların BDÖ Devinimsel Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular	36
4.6.3 Katılımcıların BDÖ Plansız Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular	38
4.6.4 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular	39
4.6.5 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Eğitim Düzeylerine İlişkin Bulgular	39
4.6.5 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Mesleki Durumlarına İlişkin Bulgular	40
4.6.6 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Gelir Düzeylerine İlişkin Bulgular	42
4.6.7 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Ülkelerine İlişkin Bulgular.....	44
4.6.8 Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Barratt Dürtüsellik Ölçeği Puanları İlişkisine Ait Bulgular	45
4.7 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğine İlişkin Bulgular	45

4.7.1 Katılımcıların BPSÖ Fiziksel Saldırganlık Puanlarına İlişkin Bulgular	49
4.7.2 Katılımcıların BPSÖ Düşmanlık Puanlarına İlişkin Bulgular	49
4.7.3 Katılımcıların BPSÖ Öfke Puanlarına İlişkin Bulgular	52
4.7.4 Katılımcıların BPSÖ Sözel Saldırganlık Puanlarına İlişkin Bulgular	53
4.7.5 BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular	54
4.7.6 BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Gelir Düzeylerine İlişkin Bulgular	55
4.7.7 BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Ülkelerine İlişkin Bulgular	57
4.7.8 Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanları İlişkisine Ait Bulgular	58
4.7.9 Barratt Dürtüsellik Ölçeği Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanları İlişkisine Ait Bulgular	59
5.1 Tartışma	61
Sonuç ve Öneriler	65
Kaynaklar	67
Ekler	73
8.1. Bilgilendirilmiş Olur Formu (Türkçe)	73
8.2 Demografik Bilgi Formu (Türkçe)	75
8.3 Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu (YİBT-KF) (Türkçe)	79
8.4 Barratt Dürtüsellik Ölçeği Formu (Türkçe)	81
8.5 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Formu (Türkçe)	84
8.6 Bilgilendirilmiş Olur Formu (İngilizce)	88
8.7 Demografik Bilgi Formu (İngilizce)	90
8.8 Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT-KF) (İngilizce)	92
8.9 Barratt Dürtüsellik Ölçeği Formu (İngilizce)	95
8.10 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Formu (İngilizce)	99
8.11 Etik Kurul İzni	102
Teşekkür	103
Özgeçmiş	105

Tablolar Dizini

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Ait Bulgular

Tablo 2. Katılımcıların Alkol ve Sigara Kullanımlarına Ait Bulgular

Tablo 3. Katılımcıların İnternet Kullanım Sürelerine Ait Bulgular

Tablo 4. Katılımcıların Zaman Harcadıkları Sitelere Ait Bulgular

Tablo 5. Katılımcıların Her Bir Ölçek Maddesi İçin Verdikleri Yanıtların Dağılımlarına Ait Bulgular

Tablo 6. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 7. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Grup İstatistiklerine Ait Bulgular

Tablo 8. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Bağımsız Örneklem Testine Ait Bulgular

Tablo 9. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Puanları ve Eğitim Durumlarına Ait Bulgular

Tablo 10. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Puanları ve Eğitim Durumlarına Ait Bulgular

Tablo 11. YIBT- Katılımcıların Ülkelerine Göre Non-Parametrik Test Sonuçlarına Ait Bulgular

Tablo 12. YIBT- Katılımcıların Ülkelerinin İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Tablo 13. YIBT- Katılımcıların Ülkelerine Göre Kruskal-Wallis Testi'ne Ait Bulgular

Tablo 14. YIBT- Katılımcıların Ülkelerine Göre Test İstatistiklerine Ait Bulgular

Tablo 15. Katılımcıların YIBT Puanları ve Ülkelerine Ait Bulgular

Tablo 16. Katılımcıların Barrat Dürtüsellik Ölçeği Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 17. Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Dikkatsel Dürtüsellik Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 18. Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Devinimsel Dürtüsellik Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 19. Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Plansızlık Dürtüsellik Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 20. Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Cinsiyetlere Ait Bulgular

Tablo 21. Barratt Dürtüsellik Ölçeği Bağımsız Örneklem Testi'ne Ait Bulgular

Tablo 22. BDÖ- Katılımcıların Eğitim Durumlarına Ait Bulgular

Tablo 23. BDÖ- Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Test İstatistiklerine Ait Bulgular

Tablo 24. BDÖ- Katılımcıların Mesleki Durumlarının İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Tablo 25. BDÖ- Katılımcıların Gelir Durumlarının İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Tablo 26. Katılımcıların BDÖ Puanları ve Gelir Durumlarına Ait Bulgular

Tablo 27. BDÖ- Katılımcıların Ülkelerine Göre Kruskal-Wallis Testi Bulguları

Tablo 28. BDÖ- Katılımcıların Ülkelerine Göre Test İstatistikleri Bulguları

Tablo 29. YIBT ve BDÖ Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 30. Katılımcıların Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 31. Katılımcıların Buss-Perry Fiziksel Saldırganlık Alt Ölçeğine Ait Bulgular

Tablo 32. Katılımcıların Buss-Perry Düşmanlık Alt Ölçeğine Ait Bulgular

Tablo 33. Katılımcıların Buss-Perry Öfke Alt Ölçeğine Ait Bulgular

Tablo 34. Katılımcıların Buss-Perry Sözel Saldırganlık Alt Ölçeğine Ait Bulgular

Tablo 35. BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Cinsiyetlerine Ait Bulgular

Tablo 36. BPSÖ Bağımsız Örneklem Testi'ne Ait Bulgular

Tablo 37. BPSÖ- Bağımsız Örnekler Kruskal-Wallis Testine Ait Bulgular

Tablo 38. BPSÖ- Katılımcıların Gelir Düzeylerinin İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Tablo 39. BPSÖ- Katılımcıların Ülkeleri Açısından Kruskal-Wallis Testi'ne Ait Bulgular

Tablo 40. BPSÖ- Katılımcıların Ülkelerine Göre Test İstatistiklerine Ait Bulgular

Tablo 41. YIBT ve BPSÖ Puanlarına Ait Bulgular

Tablo 42. BDÖ ve BPSÖ Puanlarına Ait Bulgular

Kısaltma Listesi

YİBT	:Young İnternet Bağımlılığı Testi
BDÖ	:Barratt Dürtüsellik Ölçeği
BPSÖ	:Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği
APA	:Amerikan Psikoloji Derneği
ASAM	:Amerikan Bağımlılık Tıbbı Derneği
TDK	:Türk Dil Kurumu

Giriş

Bu bölümde; araştırmanın problemi, sorusu, hipotezleri, varsayımları, sınırlılıkları ve amacı ele alınarak açıklanmış internet bağımlılığı, dürtüsellik ve saldırganlığa ilişkin araştırmanın genel çerçevesi çizilmiştir.

1.1 Araştırmanın Problemi

İnternet tüm dünyada kullanılan; bilgisayar, tablet, telefon ve diğer akıllı cihazlar aracılığıyla bilgi ve verinin iletilip alınmasını sağlayan iletişim ağıdır. Türk Dil Kurumu interneti *“Bilgisayar ağlarının birbirine bağlanması sonucu ortaya çıkan, herhangi bir sınırlaması ve yöneticisi olmayan uluslararası bilgi iletişim ağı.”* şeklinde tanımlamaktadır (TDK).

Küresel internet kullanımı gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Ocak 2012 tarihinde 2 milyar 177 milyon kullanıcı varken, Ocak 2022 tarihine gelindiğinde kullanıcı sayısı geçen yıla oranla %4 artarak 4 milyar 95 milyona ulaşmıştır. 192 milyonluk artış ile dünya nüfusunun %62,5'i internet kullanmaktadır (We are Social, 2022).

We are Social tarafından Ocak ayında yayınlanan Dijital 2022 Küresel Bakış Raporu'na göre Dünya genelinde %62,5 oranında benimsenen internet, Almanya'da %93, Amerika Birleşik Devletleri'nde %92, Türkiye'de ise %82 oranında benimsenmiştir. Kullanıcılar günde ortalama 6 saat 58 dakikalarını internette geçirmektedirler. Almanya'daki kullanıcılar 5 saat 22 dakika, Amerika'daki kullanıcılar 7 saat 5 dakika ve Türkiye'deki kullanıcılar 8 saatlerini geçirmektedir. 16-24 yaş aralığındaki kadın kullanıcıların 8 saat 18 dakika, aynı yaş aralığındaki erkeklerin ise 7 saat 51 dakika ile en yüksek günlük ortalamalara sahip olduğu kaydedilmiştir (We are Social, 2022).

Rapora göre, 5 milyar 31 milyon cep telefonu kullanıcısı bulunmaktadır ve kullanıcıların günde ortalama 4 saat 48 dakika akıllı telefon kullandığı kaydedilmiştir.

16-64 yaş aralığındaki kullanıcıların internette en çok %95,6 ile sohbet ve mesajlaşma uygulamalarını, %95,2 ile sosyal medya uygulamalarını ve %83,6 ile arama motorları ve internet portallarını kullanmakta oldukları belirlenmiştir (We are Social, 2022).

Rapora göre tüm internet kullanıcılarının %93,4'ü diğer bir deyiş ile 4 milyar 62 milyonu sosyal medya kullanıcısıdır, bu sayı da dünya nüfusunun %58,4'üne tekabül etmektedir. Geçen yıla göre %10,2 oran ile 424 milyon artış kaydedilmiştir. Sosyal medyada günlük ortalama harcanan zaman 2 saat 27 dakikadır.

En çok kullanıcının olduğu yaş aralığı %32,2 ile 20-29'dur ve kullanıcıların %18,1'i erkektir. Almanya nüfusunun %86,5'i, Amerika nüfusunun %80,9'u ve Türkiye nüfusunun %80,8'i sosyal medya kullanıcısıdır. Kullanıcılar Almanya'da günde ortalama 1 saat 29 dakika, Amerika'da 2 saat 14 dakika ve Türkiye'de 2 saat 59 dakika geçirmektedirler. 16-24 yaş aralığındaki kadınlar 3 saat 13 dakika ile erkekler ise 2 saat 43 dakika ile en çok zaman geçiren grubu oluştururlar (We are Social, 2022).

Son yapılan araştırma verileri de göz önünde bulundurulduğunda, internet kullanımı gün geçtikçe artmaktadır, bu da internet bağımlılığı sorununun ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Kimberley Young tarafından geliştirilen Young İnternet Bağımlılığı Testi internet bağımlılığını ölçmek amacıyla kullanılan ilk testtir.

“Young'ın tanımına göre internet bağımlılığı çevrim içi olma ile ilgili itici ve zorunlu bir güçtür ve bu güç kullanıcılarda kontrol problemine neden olmaktadır” (Çakır Ö., Horzum M. B., 2008).

1.2. Araştırmanın Sorusu

İnternet Bağımlılığı dürtüsellik ve saldırganlık düzeyini etkilemekte midir?

1.3. Araştırmanın Hipotezleri

H0: İnternet bağımlılığı dürtüsellik ve saldırganlık düzeyini etkilemez.

H1: İnternet bağımlılığı dürtüsellik ve saldırganlık düzeyini etkiler.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Yapılan araştırma; Türkiye, Almanya ve Amerika örnekleminde internet bağımlılığı ile dürtüsellik ve saldırganlık arasındaki ilişkiyi ölçmesi açısından ilktir. Bu araştırmanın hem internet bağımlılığı hakkında daha çok bilgi sahibi olunması hem de adı geçen üç ülkedeki sonuçların görülmesi açısından yararlı olacağı varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Almanya ve Amerika’da ulaşılabilen katılımcı sayısının kısıtlı olması
- Araştırma bulgularının, çalışmaya katılan bireylerin ölçeklere vermiş oldukları yanıtlar ile sınırlanması

1.6. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; internet bağımlılığının dürtüsellik ve saldırganlık düzeyi üzerinde etkisi olup olmadığını belirlemektir.

Genel Bilgiler

2.1. Bağımlılık

Amerikan Bağımlılık Tıbbi Derneği'nin 2011 yılında yaptığı tanıma göre bağımlılık; genetik, beyin devreleri, çevre ve bireyin yaşam deneyimleri arasındaki karmaşık etkileşimleri içeren tedavi edilebilir kronik bir tıbbi hastalıktır. Bağımlılığı olan kişiler, zararlı sonuçlara rağmen genellikle devam eden ve zorlayıcı hale gelen maddeler kullanır veya davranışlarda bulunur. Bağımlılığı önleme çabaları ve tedavi yaklaşımları genellikle diğer kronik hastalıklarda olduğu kadar başarılıdır (ASAM, 2011).

Bağımlılık, beynin ödül yapıları içindeki nörotransmisyon ve etkileşimleri etkiler. Bazal ön beyin, anterior singulat korteks, nükleüs akumbens ve amigdala'da gerçekleşen bu etkileşimler sonucunda motivasyonel hiyerarşiler değişir ve alkol, madde, ve diğer uyuşturucu kullanımının bulunduğu ya da bulunmadığı bağımlılık yapan davranışlar sağlıklı olan davranışların yerine geçer (ASAM, 2011).

Bağımlılık, beyin ödül yapıları ile kortikal ve hipokampal devreler ve sinir iletimi arasındaki etkileşimi de etkiler. Alkol, uyuşturucu, seks ve yemek gibi ödüllere maruz kalma hatırası dış isteklere hem biyolojik hem de davranışsal bir tepkiye yol açar. Bu da, özlem ve/veya bağımlılık yapan davranışlarda bulunmayı tetikler (ASAM, 2011).

Dürtüselliğin önlenmesinde ve bireylerin hazzı uygun şekilde geciktirmelerine yardımcı olmada frontal lob büyük öneme sahiptir. Bağımlılığı olan kişiler hazzı erteleme konusunda sorunlar yaşadıklarında, frontal kortekste bu sorunların nörolojik bir odağı vardır. Frontal lob morfolojisi, ergenlik ve genç erişkinlik dönemlerinde olgunlaşmaya devam etmektedir. Bu sebep ile madde kullanımına erken yaşta maruz kalma, bağımlılığın gelişmesinde önemli bir rol oynar (ASAM, 2011).

Bireylerin bağımlılık geliştirme olasılığının hemen hemen %50'sini genetik faktörler oluşturur. Bireyin biyolojisi ve çevresel faktörler etkileşime girer ve genetik faktörlerin etkilerinin ne ölçüde olacağını belirler. Bireyin hayat deneyimleri ya da ebeveynlik yoluyla kazandığı tecrübeler, genetik yatkınlıkların davranışsal ve diğer bağımlılık belirtilerine yol açma derecesini etkileyebilir.

Bunun yanı sıra kültür de, bağımlılığın gelişimine biyolojik olarak açık olan kişilerde bağımlılığın nasıl gerçekleştiğinde rol oynar (ASAM, 2011).

ASAM, bağımlılığın ortaya çıkmasına katkı sağlayabilecek ve karakteristik biyo-psiko-sosyo-ruhsal belirtilerine neden olabilecek diğer faktörleri şu şekilde sıralar:

1. Ödül devrelerinin işlevinde bir biyolojik eksikliğin olması ve ödül işlevini artıran ilaçların ve davranışların pekiştirici olarak tercih edilmesi;
2. Uyuşturucu kullanımı ya da diğer bağımlılık yapan davranışları tekrarlamak, motivasyonel devrelerde nöro-adaptasyona neden olması sonucunda, uyuşturucu kullanımının artması, kontrolün bozulması veya bağımlılık yapan davranışlarda bulunulması;
3. Algıları bozan ve duygularla başa çıkma yeteneğini tehdit eden, önemli ölçüde kendini aldatmayla sonuçlanan duyuşsal ve bilişsel çarpıtmaların olması;
4. Sağlıklı sosyal desteklerin kurulamaması ve kişilerarası ilişkilerde sorunlarla karşılaşılması;
5. Kişinin başa çıkma yeteneklerini aşan stres faktörlerine ya da travmalara maruz kalınması;
6. Tutum, düşünce ve davranışa yön veren anlam, amaç ve değerlerde çarpıklık;
7. Bir kişinin kendisi, başkaları ve aşkın olan ile bağlantısındaki çarpıklıklar; ve
8. Madde kullanımı ya da diğer bağımlılık yapan davranışları olan kişilerde komorbiditenin ortaya çıkması.

ASAM'a göre bağımlılık ABCDE ile karakterize edilir;

- A. Sürekli çekimser kalamama (Abstain);
- B. Davranış kontrolünde bozulma (Behavioral control);
- C. Özlem ya da uyuşturucu veya ödüllendirici deneyimler için artan "açlık" (Craving);

D. Bireyin davranışları ve bireylerarası ilişkilerle ilgili önemli sorunların tanınmasında azalma (Diminished recognition); ve

E. İşlevsel olmayan duygusal tepki (Emotional response) (ASAM, 2011).

2.1.1 Bağımlılığın Davranışsal Belirtileri ve Komplikasyonları

1. Genellikle davranışsal kontrol için sürekli bir istek ve başarısız girişimlerle ilişkili, bireyin amaçlanandan daha yüksek sıklıkta ve/veya miktarlarda bağımlılık yapan davranışlarda aşırı kullanım ve/veya katılım;

2. Sosyal ve mesleki işlevsellik üzerinde önemli olumsuz etkisi olan madde kullanımında veya madde kullanımının etkilerinden ve/veya bağımlılık yapan davranışlarda bulunmada kaybedilen aşırı zaman (kişilerarası ilişki sorunlarının gelişmesi veya evde, okulda veya işte sorumlulukların ihmal edilmesi);

3. Madde kullanımı ve/veya ilgili bağımlılık davranışlarının neden olduğu veya şiddetlendirdiği kalıcı veya tekrarlayan fiziksel veya psikolojik sorunların varlığına rağmen, bağımlılık yapan davranışları kullanmaya ve/veya bunlara katılmaya devam etme;

4. Bağımlılığın parçası olan ödüllere odaklanan davranışsal hareketlerin azalması; ve

5. Problemlerin farkına varılmasına karşın tutarlı, iyileştirici bir eylemde bulunma konusunda belirgin bir yetenek ve/veya hazırlık eksikliği (ASAM).

2.1.2 Bağımlılıkta Bilişsel Değişiklikler

1. Madde kullanımıyla meşgul olma;

2. Uyuşturucular ya da ödüllendirici davranışlarla ilişkili göreceli fayda ve zararlara ilişkin değişen değerlendirmeler;

3. Kişinin hayatında yaşadığı sorunların, bağımlılığın tahmin edilebilir bir sonucu olmaktan çok başka nedenlere bağlanabileceğine dair yanlış inanç (ASAM).

2.1.3 Bağımlılıkta Duygusal Değişiklikler

1. Artan anksiyete, disfori ve duygusal acı;
2. Sonuç olarak “işlerin daha stresli görünmesi” gibi beyin stres sistemlerinin devreye girmesi ile ilişkili stres faktörlerine karşı artan hassasiyet; ve
3. Duyguları tanımlamada, duygular ve duygusal uyarılmanın bedensel duyularını ayırt etmede ve duyguları diğer insanlara tanımlamada zorluk (Aleksitimi) (ASAM).

Son yıllarda, “bağımlılık” terimi, madde bağımlılığının ötesine geçerek, soruna ve bozulmaya neden olan madde dışı davranışları da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

“Önerilen süreç veya davranışsal bağımlılıklar, alışveriş, egzersiz yapmak, oyun, ve internet etkin davranış biçimleri (çevrimiçi video oyunları, sosyal medya aracılığıyla sosyalleşme ve çeşitli cinsel davranış biçimleri gibi) gibi çeşitli temaları içeriyor” (Grant ve diğerleri, 2010; Griffiths, 2005, 2012; Kuss & Griffiths, 2011; Sussman ve diğerleri, 2011; van Rooij, 2011).

“Araştırmacılar, tanı kılavuzlarında zaten yer alan madde bağımlılıkları ve dürtü kontrol bozuklukları ile benzerlikleri test ederken, bu yeni bağımlılıkları desteklemek için önemli araştırmalarda “ben de” yaklaşımını izliyor gibi görünmektedir” (Heyman, 2009). Bir maddeye bağımlılık ve bir davranışa bağımlılık, davranış kalıpları, duygular ve fizyoloji üzerindeki etkilerinde benzer görünebilir.

Örneğin, insanlar eroin satın almak (Jarvis & Parker, 1989) veya sorunlu kumar davranışlarını finanse etmek için (Crofts, 2003) hırsızlık yapabilirler.

Kumar bozukluğu (GD) ve madde kullanım bozuklukları (SUD'ler) arasında çok sayıda benzerlik gösterilmiştir (örneğin, Potenza, 2006), bunlar GD'nin, DSM-V'de madde kullanım sorunlarının yanı sıra dahil edilmesine yol açmıştır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). GD, DSM'nin “Madde Kullanımı ve Bağımlılık Bozuklukları” başlığı altında yer alan ilk davranışsal bağımlılıktır (Petry ve O'Brien, 2013).

Davranışsal bağımlılıklar alanında, İnternet bağımlılığı (IA) konusu oldukça ilgi çekicidir.

Bu ilginin birincil itici gücü, araştırmayı teşvik etmek için DSM-5 ekinde daha spesifik olan “İnternette Oyun Oynama Bozukluğu”nun yakın zamanda dahil edilmesidir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013; Block, 2008; LaRose, Lin & Eastin, 2003; Petry & O'Brien, 2013).

2.2 İnternet Bağımlılığı

“İnternet bağımlılığı, genel olarak ruh halinde değişiklik, internetle geçirilen süreyi kontrol edememe, meşgul olunmadığında yoksunluk belirtileri gösterme, azalan sosyal yaşam, sinirlilik halinin ortaya çıkması, kişinin ailevi, iş veya akademik yaşamının olumsuz etkilenmesi ve benlik saygısının gitgide bozulması olarak tanımlanabilir” (Kumar & Mondal, 2018).

Young'ın çalışması patolojik kumar oynama için yerleşik kriterleri bir başlangıç noktası olarak alır ve internet bağımlılığını harici maddeler içermeyen kişisel dürtü kontrolünün başarısızlığı olarak tanımlar (Young, 1998b). Bu başarısızlık, aşağıdaki kriterler dizisi ile tanımlanır:

1. İnternet ile meşgul olma,
2. İnterneti artan süreler boyunca kullanma ihtiyacı,
3. İnterneti kullanmayı bırakmak için başarısız çabalar,
4. Ruh hali internet kullanımını durdurmaya veya azaltmaya çalışırken değişiklik,
5. Amaçlanandan daha uzun süre çevrimiçi kalma,
6. Aşırı internet kullanımı nedeniyle önemli ilişkileri veya fırsatları tehlikeye atma,
7. İnternet kullanımı hakkında yalan söyleme,
8. İnterneti sorunlardan kaçış ya da kötü ruh halinden kurtulmak için kullanma (Widyanto ve McMurrin, 2004).

Young'ın kriterlerine göre, yalnızca kişisel (işle ilgili olmayan) internet kullanımının değerlendirilmesi gerektiği belirtilir ve kişinin yukarıdaki sekiz kriterden beş veya daha fazlasını yaşadığını bildirdiğinde bağımlılığın mevcut olduğu düşünülür.

Bu kriterler ve bu kesme puanı, DSM-5'teki PG kriterlerinin doğrudan bir çevirisi olarak görülebilir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013).

Kumar davranışlarını İnternet davranışlarıyla değiştirmek dışında, dikkate değer tek fark, DSM'nin 12 aylık bir dönemden bahsetmesi, Young'ın ise hiçbir zaman diliminden bahsetmemesidir.

2.2.1 DSM-V ve İnternette Oyun Oynama Bozukluğu

İnternet bağımlılığı tanısı konulabilmesi için, DSM-V 'de “İnternet Oyun Oynama Bozukluğu” madde kullanımı ile ilişkili bozukluklar ve bağımlılıklar alt başlığı altında değerlendirilmiştir (Aygündüz, 2020).

İnternette Oyun Oynama Bozukluğu'nu tanımlayabilmek için DSM-V'de 9 ölçüt sunulmuştur ve bu ölçütlerden en az 5 tanesinin son 12 aylık dönemde görülmesi durumunda tanı konulabilmektedir. Bu ölçütlerden geri çekilme ve tolerans alt boyutları en önemli boyutlardır (APA, 2013).

1. İnternet oyunları ile zihinsel meşguliyet ya da obsesyonlara sahip olma (zihinsel meşguliyet)
2. İnternette oyun oynama eylemi gerçekleşmediğinde geri çekilme (yoksunluk) belirtileri gösterme
3. İnternette oyun oynama süresinin artışına ihtiyaç duyma (tolerans geliştirilme)
4. İnternette oyun oynamayı kontrol etmeyi denemek ve başarısız olma (süreklilik)
5. İnternette oyun oynama dışındaki aktivite ve hobilere karşı ilgisizleşme (yerine geçme)
6. Psikososyal problemlerin farkına varılmasına karşın internette oyun oynamaya aşırı şekilde devam etme (sorunlar)

7. Aile üyelerine, terapist ve diğerlerine internette oyun oynanan süre ile ilgili yalan söyleme (yanıltma)
8. Kaygıyı ya da suçluluk duygularını hafifletmek, ya da olumsuz ruh halinden uzak durmak için internet oyunlarına yönelmek (kaçınma)
9. İnternet oyunlarını oynaması sebebi ile bireyin fırsatları kaçırmaması, ilişkilerini kaybetmesi ya da tehlikeye sokması (çatışma) (APA, 2013).

2.3 Dürtüsellik

“Dürtüsellik, kendiliğindenliğin dikkate alma üzerindeki göreceli baskınlığı ile karakterize edilen bir dizi davranışı tanımlar” (Herman ve diğerleri, 2018). Örnekler arasında gecikmiş (ancak nihayetinde daha karlı) bir sonuç yerine anında tatmin elde etmeye yönelik bir tercih, mevcut bilgileri değerlendirmeden önce “ani kararlar” verme veya sırasını beklemekte zorluk çekme, bir tepkiyi durdurma veya başlatılan bir motor tepkiyi iptal etme yer alır (Daruna & Barnes, 1993; Moeller ve diğerleri, 2001).

“Her ne kadar kendiliğinden eylemler uyarlanabilir olsa da, yüksek düzeyde dürtüsellik genellikle olumsuz sonuçlara yol açar. Buna uygun olarak, dürtüsellik, zayıf akademik başarı ve muhakeme görevlerinde bozulmuş psikometrik performans ile ilişkilidir” (Schweizer, 2002; Lozano ve diğerleri, 2014).

“Yüksek derecede dürtüsellik aynı zamanda riskli araç kullanma (Pearson ve diğerleri, 2013), alkolün etkisi altındayken şiddet içeren davranışlar (Klimkiewicz ve diğerleri, 2014), özellikle olumsuz duygular yaşarken (Van Blyderveen ve ark., 2016) azalan öz kontrol ve artan gıda alımı ile de ilişkilidir” (Guerrieri ve diğerleri, 2007a,b; Meule & Kübler, 2014).

“Dürtüsellüğün önemi klinik ortamda giderek daha fazla kabul edilmektedir: Bağımlılık, bipolar bozukluk ve Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu dahil olmak üzere birçok nöropsikiyatrik durum, yüksek dürtüsellik ile karakterize edilir” (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013).

Dürtüsellik, planlama ya da sonucunu düşünme eksikliği, yeni deneyimler arama heyecanını ve sabırsızlığı içerir (Andıç & Batıgün, 2021). Bu sebep ile de dürtüsellik sıklıkla risk alma ve bağımlı davranışlarla ilişkilidir. Uyuşturucu ve alkol kullanımına başlamasında ve diğer tehlikeli davranışların (örn. korunmasız seks)

ortaya çıkmasında rol alır (Donohew ve diğerleri, 2000; Ríos-Bedoya ve diğerleri, 2008). Bunlara ek olarak, internet bağımlılığı da düşük dürtü kontrolü ile ilişkilendirilmektedir (Hyera Ryu ve ark. 2018). İnternet bağımlılığının bir dürtü kontrol bozukluğu olarak literatüre geçirilebileceği ve dürtüsellik özelliğinin olmasının internet bağımlılığına karşı hassasiyetin bir göstergesi olabileceği ifade edilmiştir (Lee ve ark., 2012).

“Dürtüsellik, sağlığımızın bütünlüğünü ve günlük yaşamın nasıl aktığını veya bocaladığını belirleyebilir. Bu nedenle, dürtüsel davranışın ve ifadesinin altında yatan faktörleri anlamak çok önemlidir” (Herman ve diğerleri, 2018).

Dürtüsellik değerlendirilmek için çeşitli ölçekler ve yöntemler kullanılmıştır (Karakuş, 2009) ve hem normal hem de klinik örneklerde en çok kullanılan ölçeklerden biri Barratt Dürtüsellik Ölçeği versiyon 11’dir (Tamam ve diğerleri, 2013). BIS-11’den elde edilen bulgular ölçeğin klinik parametrelerle ilişkili olduğu gibi biyolojik parametrelerle de ilişkili olduğunu göstermiştir (Spinella, 2007).

2.4. Saldırganlık

Saldırganlık; biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel faktörlerin karmaşık etkileşimi içinde gelişen çok boyutlu bir yapıdır (Vitoratou ve diğerleri, 2009).

“Birçok araştırmacı ve teorisyen saldırganlığın kökenini, nedenini ve saldırganlığın diğer davranışlarla ilişkisini açıklamaya çalışmıştır” (Chang ve diğerleri, 2003; Coie & Dodge, 1998; Maslow, 1943; Moyer, 1982; Sexton ve diğerleri, 2019).

Amerikan Psikoloji Derneği (APA) saldırganlığı “başkalarına fiziksel veya psikolojik olarak zarar vermeyi amaçlayan davranış” olarak tanımlamaktadır. Saldırganlık öfkeden ayırt edilebilir; çünkü öfke, zarar veya yıkım olmadan hedefin üstesinden gelmeye yöneliktir (APA).

Bu tarz davranışlar, kasten yaralama veya yok etme birincil amacı ile kasıtlı olarak gerçekleştirildiğinde, düşmanca saldırganlık olarak adlandırılır.

Diğer saldırganlık türleri kasıtlı olarak daha az zarar vericidir ve araçsal olarak motive edilmiş (proaktif) veya duygusal olarak motive edilmiş (tepkisel) olabilir.

Araçsal saldırganlık, arzu edilen bir kaynağı elde etmek gibi temel olarak başka bir hedefe ulaşmak için gerçekleştirilen bir eylemi içerir (APA).

Duygusal saldırganlık ise, sıkıntının algılanan kaynağına yönelik olma eğiliminde olan, ancak rahatsız edici etkene saldırılamazsa, başka insanlara veya nesnelere kaydırılabilen duygusal bir tepkiyi içerir (yerinden edilmiş saldırganlık) (APA).

Sigmund Freud'un klasik psikanalitik teorisine göre, saldırgan dürtü doğuştan gelir ve ölüm içgüdüsünden türetilmiştir, ancak birçok Freudyen olmayan psikanalist ve psikanalitik yönelimli olmayan psikologların çoğu, saldırganlığı sosyal olarak öğrenilmiş veya engellenmeye tepki olarak görür (engellenme-saldırganlık hipotezi) (APA).

APA, insan olmayan hayvanlar arasında da, birbirlerine doğrudan fiziksel saldırıyı veya bu tür bir saldırı tehdidini içeren saldırganlığın mevcut olduğuna değinmektedir.

Farklı araştırmacıların gerçekleştirdikleri çalışmalara göre, ilgili üyeler (tür içi ya da türler arası), görünür niyet (saldırgan veya savunmacı) veya onları ortaya çıkaran uyaranlar gibi hususlara dayalı olarak farklı hayvan saldırganlığı türleri tanımladılar.

1968'de ABD'li fizyolojik psikolog Kenneth Evan Moyer (1919–2006) tarafından önerilen sınıflandırma en etkili sınıflandırma şemalarından biridir.

Moyer'in sınıflandırmasına göre, yiyecek elde etmek için yırtıcı saldırganlık ve bunun tersi, saldırganlık karşıtı saldırganlık, davetsiz misafirleri bir alandan uzaklaştırmak için bölgesel saldırganlık, bir rakibe karşı çiftler arası saldırganlık, korku kaynaklı saldırganlık, hayatta kalmak için gerekli bir ögenin acısına veya yoksunluğuna tepki olarak sinirli saldırganlık ve cinsel saldırganlık, eşleri güvenceye almak, yavruları korumak için anne saldırganlığı ve araçsal saldırganlık tanımlanır (APA).

“İnsanlardaki saldırganlığı ölçmek için birçok ölçme aracı geliştirilmiştir. Bu ölçekler Buss ve Perry tarafından 1992 yılında; Orpinas ve Frankowski tarafından 2001 yılında; Kang ve diğerleri tarafından 2020; Palmstierna ve Wistedt tarafından 1987 yılında; Raine ve diğerleri tarafından ise 2006 yılında geliştirilmiştir” (Kuzucu & Sarıot Ertürk, 2020).

“Literatürde saldırganlığı ölçmek için en çok kullanılan ölçme araçlarından biri 1992 yılında geliştirilen Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği (BPAQ) 'dir” (Adıgüzel ve diğerleri, 2019; Kühn ve ark. 2019; Singh, 2017). *“Buss-Perry Saldırganlık*

Ölçeği'nin kaynağı 1957 yılında Buss-Durkee tarafından geliştirilen Düşmanlık Envanteri (BDHI) 'dir" (Kuzucu & SarioE Ertürk, 2020).

"Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği 5'li Likert tipi, 29 maddeden oluşan ve dört faktörlü bir ölçektir. Bu faktörler fiziksel saldırganlık, sözlü saldırganlık, öfke ve düşmanlıktır. Ayrıca saldırganlığı ölçmek için geliştirilen diğer araçlardan farklı olarak Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği hem ergen (Reyna ve diğerleri, 2011) hem de yetişkin örneklemi (Vitoratou ve ark., 2009) için geçerliliğe sahiptir"(Kuzucu & SarioE Ertürk, 2020).

Gereç ve Yöntem

Bu araştırmanın amacı, internet bağımlılık düzeylerini ve dürtüsellik ve saldırganlık arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu bağlamda, araştırmanın sorusu, “İnternet bağımlılığı dürtüsellik ve saldırganlık düzeyini etkilemekte midir?” olacaktır. Önceki çalışmalarda, madde bağımlılığı, alkol, kumar ya da çevrimiçi video oyun bağımlılığı olan olgularda dürtüsellik ve saldırganlık araştırılmıştır. Sonuçlara bakıldığında bağımlılıklar ile dürtüsellik ve saldırganlık arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Ancak, internet bağımlılığı ile dürtüsellik ve saldırganlığı araştıran çalışmalar mevcut değildir. Bu nedenle, bu araştırma Türkiye, Almanya ve Amerika örnekleminde internet bağımlılığı ile dürtüsellik ve saldırganlık arasındaki ilişkiyi ölçmesi açısından ilk olmuştur. Bu çalışma, hem internet bağımlılığı hakkında daha çok bilgi sahibi olmak açısından hem de adı geçen üç ülkedeki sonuçların görülmesi açısından yararlı olacaktır. Sonuçlar Ulusal Tez Merkezi’nde ve Yeşilay’da yayınlanabilir.

3.1 Araştırmanın Tipi

Bu çalışma; Young İnternet Bağımlılığı Testi, Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Buss&Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarının incelenmesi sebebi ile nicel bir çalışmadır. Gerçekleştirilen çalışmanın sonuçları sayısal verilere dayanır ve ölçümler ile tekrar edilebilir.

3.2 Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma Türkiye, Almanya ve Amerika’daki 150 kişinin katılımıyla Mart 2021 ile Şubat 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

3.3 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma örneklemini, gönüllülük esasına uygun olarak çalışmaya katılmayı kabul eden Türkiye, Almanya ve Amerika’daki 18-65 yaş aralığındaki bireyler oluşturmuştur. Veriler, katılımcıların Türkiye haricinde Almanya ve Amerika’dan bulunması sebebiyle online (çevrimiçi) anketler ile toplanmıştır.

Yapılan literatür taramalarında; geçerlilik ve güvenilirlik çalışması için ölçekte bulunan madde sayısının en az 5 katı en çok 10 katı kadar katılımcı bulunması gerektiği belirtilmekte (Karakoç & Dönmez, 2014), ve benzer çalışmaların katılımcı sayısının 70 ile 241* arasında olduğu görülmektedir. Çalışmalarda, Tip 1 hata olasılığı (α) 0,05 (%95 güven aralığında), ve z değeri 1,96 olarak verilmiştir.

Karşılaştırmalı çalışmalarda ise, evrendeki ağırlıklara bakılmaksızın eşit temsil tercih edilebildiği görülmüştür. Bu bilgiler ışığında yapılan hesaplamalarla; örneklem büyüklüğünün üç ülke için eşit olmasına özen gösterilerek katılımcı sayısı, her ülkeden 100 kişi olmak üzere 300 kişi olarak belirlenmiştir.

Katılımcı sayısı belirlenirken, benzer çalışmalara göre 300 katılımcının yeterli olması ve Almanya ile Amerika'dan fazla katılımcı bulunamama ihtimali de göz önünde bulundurulmuştur.

Bireylerin araştırmaya katılabilmeleri için “18 yaşından büyük ya da 65 yaşından küçük olma, okuryazar olma, çalışmaya gönüllü olarak katılma, ve soruları yanıtlayabilecek düşünsel kapasiteye sahip olma” kriterlerini taşımaları gerekmektedir. “18 yaşından küçük ya da 65 yaşından büyük olan, okuryazar olmayan, ve nörolojik veya psikiyatrik bozukluğu olan bireyler” araştırmaya katılamamaktadır.

Ancak Covid-19 sebebiyle öngörülen 300 katılımcıya ulaşılamamış olup, yapılan literatür çalışmalarında katılımcı sayısı aralığında bulunan her ülkeden 50 katılımcı olmak üzere 150 kişi ile araştırma tamamlanmıştır.

Araştırmada yer alan bireylerin seçilme/ dahil edilme kriterleri:

1. 18 yaşından büyük ya da 65 yaşından küçük olmak,
2. Okuryazar olmak
3. Çalışmaya gönüllü olarak katılmak

4. Soruları yanıtlayabilecek düşünsel kapasiteye sahip olmak

Araştırmada yer alan bireylerin çalışmadan dışlanma kriterleri:

1. 18 yaşından küçük ya da 65 yaşından b   k olmak
2. Okuryazar olmamak
3. Nörolojik veya psikiyatrik bozukluğu olan bireyler

3.4 Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler

Araştırmada Demografik Bilgi Formu ve Young İnternet Bağımlılığı Testi Puanları bağımsız değişkenlerdir. Young İnternet Bağımlılığı Testi puanlarının dürtüsellik ve saldırganlık üzerindeki etkisine bakılması sebebi ile Barratt Dürtüsellik  l eği Puanları ve Buss-Perry Saldırganlık  l eği Puanları bağımlı değişkenlerdir.

3.5 Veri Toplama Yöntemleri

Veriler, katılımcıların Türkiye haricinde Almanya ve Amerika'dan bulunması sebebiyle online anketler ile toplanmıştır. Bilgilendirilmiş onam formu online anketlerin başında yer almaktadır. Katılımcıların onayları "Bu araştırmaya katılmak istiyorsanız, aşağıdaki kutuyu işaretleyin, ardından bir sonraki sayfaya gitmek için ileriye tıklayın." sorusunun cevaplandırılmasıyla alınmıştır. Bu soru onay alındığını göstermekte olup, cevaplanmaması halinde anket soruları açılmamıştır.

Araştırmanın seçilme kriterlerini karşılayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılar, kendilerine iletilen onam formunu okuyup kutuyu işaretledikten sonra çalışmaya dahil edilmişlerdir.

3.6 Kullanılan Gereçler

Katılımcılara çalışmaya gönüllü olarak katıldıklarına dair bilgi verilmiş ve kutuyu işaretlemeleri istenerek onamları alınmıştır. Çalışmada kullanılan ölçekler katılımcılar tarafından cevaplanmıştır. Katılımcılar araştırmacı tarafından hazırlanan

Demografik Bilgi Formu’nu, Young İnternet Bağımlılığı Testi’ni, Barratt Dürtüsellik Ölçeği’ni, ve Buss&Perry Saldırganlık Ölçeği’ni cevapladılar.

3.6.1 Demografik Bilgi Formu

Katılımcıların, yaş, cinsiyet, öğrenim durumları, yaşadıkları ülkeler, meslekleri, gelir düzeyleri, medeni durumları, alkol ve sigara kullanımları; internet kullanım süresi, dürtüsellik ve saldırganlık ilişkilerini saptamak için araştırmacı tarafından hazırlanan bir formdur.

3.6.2 Young İnternet Bağımlılığı Testi

İnternet bağımlılığını değerlendirmek amacıyla kullanılan ilk ölçme aracıdır. 20 maddeden oluşan bu ölçekte 5’li likert tipi dereceleme kullanılmıştır. Dereceleme “Her zaman (5), Çoğu Zaman (4), Sıklıkla (3), Ara Sıra (2) ve Nadiren (1)” olacak şekilde oluşturulmuştur. Kimberley Young tarafından geliştirilen ölçeğin kısa formunun Türkçe uyarlaması Mustafa Kutlu, Mustafa Savcı, Yasin Demir ve Ferda Aysan tarafından 2016 yılında gerçekleştirilmiştir. Gereken izinler geliştiricilerinden alınmıştır.

3.6.3 Barratt Dürtüsellik Ölçeği

Bireylerdeki dürtüsellliği değerlendirmek için geliştirilen ölçek, 30 sorudan oluşur ve 4’lü likert tipi derecelendirmeye ölçülür.

Barratt ve Stanford tarafından geliştirilmiştir. Türkçe uyarlaması ise Lut Tamam, Hüseyin Güleç ve Gonca Karataş tarafından gerçekleştirilmiştir. Gereken izinler geliştiricilerinden alınmıştır.

3.6.4 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği

Buss ve Perry tarafından 1992 yılında geliştirilen ölçeğin, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Dr. H. Andaç DEMİRTAŞ MADRAN tarafından 2012 yılında gerçekleştirilmiştir. 29 maddeden oluşur ve 5 aralıklı Likert türü bir ölçektir. Düşmanlık, öfke, sözel saldırganlık ve fiziksel saldırganlık olmak üzere saldırganlığın dört farklı boyutunu ölçmeyi amaçlamaktadır. Gereken izinler geliştiricilerinden alınmıştır.

3.7 Verilerin Analizi ve Değerlendirme Teknikleri

Verilerin yorumlanması ve analiz edilmesi için SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmış ve istatistiksel olarak anlamlı p değeri $p<0.05$ olarak belirlenmiştir.

3.8 Süre ve Olanaklar

Çalışma verileri Mart 2021 ve Şubat 2022 tarihlerinde toplanmıştır. Bu süreçte devam eden literatür taramaları, tezin istatistiksel hesaplamaları ve yazımı ise Mayıs 2022’de tamamlanmıştır.

3.9 Etik Açıklamalar

Araştırma öncesi, araştırmanın yapılabilmesi için ‘Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Yayın Etik Kurulu’ndan gerekli izinler alınmıştır.

Araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılara araştırmayla ilgili bilgileri içeren "Onam Formu“ iletilmiş ve gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Bulgular

4.1 Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Ait Bulgular

Bu çalışma, Türkiye, Almanya ve Amerika’da bulunan 18-65 yaş aralığındaki 150 bireyin katılımıyla gerçekleşmiştir. Bireylerin katılım gösterdikleri ülkeler incelendiğinde, her birinden 50 kişi (%33,3) araştırmada yer almıştır.

Çalışma, cinsiyet dağılımı açısından incelendiğinde çalışmayı oluşturan erkek katılımcı sayısı 67 (%44,7), kadın katılımcı sayısı 83 (%55,3) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların yaşları 18 ila 60 arasında değişmekle birlikte ortalama olarak 28,29 olarak bulundu.

Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde; lise mezunu kişi sayısı 25 (%16,7), üniversite mezunu kişi sayısı 94 (%62,7) lisansüstü mezunu kişi sayısı 31 (%20,7) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların mesleki durumları incelendiğinde; çalışan kişi sayısı 51 (%34), çalışmayan kişi sayısı 17 (%11,3) ve öğrenci kişi sayısı 82 (%54,7) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların gelir düzeyleri incelendiğinde; asgari ücret altı gelir alan kişi sayısı 47 (%31,3), asgari ücret alan kişi sayısı 39 (%26), asgari ücretin 2 katı geliri olan kişi sayısı 31 (%20,7), ve asgari ücretin 3 katı geliri olan kişi sayısı 33 (%22) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde; evli birey sayısının 28 (%18,7), ve bekar birey sayısının 122 (81,3) olduğu görülmüştür.

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine ait bulgular *Tablo 1*’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Ait Bulgular

Demografik Özellikleri	Katılımcılar (N= 150)	
Cinsiyet	N	(%)
Kadın	83	%55,3
Erkek	67	%44,7
Yaş	Ort.	(SD)
Kadın	27,83	10,52
Erkek	28,87	8,88
Eğitim Durumu	N	(%)
Lise	25	%16,7
Üniversite	94	%62,7
Lisansüstü	31	%20,7
Ülke	N	(%)
Türkiye	50	%33,3
Almanya	50	%33,3
Amerika	50	%33,3
Mesleki Durum	N	(%)
Çalışan	51	%34
Çalışmayan	17	%11,3
Öğrenci	82	%54,7
Gelir Düzeyleri	N (%)	
Asgari Ücret Altı	47	%31,3
Asgari Ücret	39	%26
Asgari Ücretin 2 Katı	31	%20,7
Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla	33	%22
Medeni Hal	N	(%)
Evli	28	%18,7
Bekar	122	%81,3

4.2 Katılımcıların Alkol ve Sigara Kullanım Öykülerine Ait Bulgular

Katılımcıların alkol kullanım durumları incelendiğinde alkol kullanmayan kişi sayısı 28 (%18,7), nadiren alkol kullanan kişi sayısı 78 (%52), ve haftada 1 kadeh alkol kullanan kişi sayısı 44 (%29,3) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların sigara kullanım durumları incelendiğinde sigara kullanmayan kişi sayısı 83 (%55,3), haftada bir paket kullanan kişi sayısı 34 (%22,7), ve günde bir paket ya da daha fazla kullanan kişi sayısı 33 (%22) olarak gözlenmiştir.

Katılımcıların alkol ve sigara kullanımlarına ait bulgular *Tablo 2*'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Alkol ve Sigara Kullanımlarına Ait Bulgular

Alkol ve Sigara Kullanımları	Katılımcılar (N)	%
Alkol Kullanım Durumları	N	%
Kullanmayan	28	%18,7
Nadiren Kullanan	78	%52
Haftada 1 Kadeh Kullanan	44	%29,3
Sigara Kullanım Durumları	N	%
Kullanmayan	83	%55,3
Haftada 1 Paket Kullanan	34	%22,7
Günde 1 Paket ya da Daha Fazla Kullanan	33	%22

4.3 Katılımcıların İnternet Kullanım Öykülerine Ait Bulgular

Katılımcıların internet kullanım süreleri incelendiğinde en az 4 yıl en fazla 27 yıldır internet kullandıkları ve ortalama sürenin 13,65 yıl olduğu gözlenmiştir. 4-10 yıl arası internet kullanım süresi olan katılımcı sayısı 46'dır (%30,67).

11-20 yıl arasında internet kullanım süresi olan katılımcı sayısı 92 (61,33), 21-27 yıl arasında internet kullanım süresi olan katılımcı sayısı ise 12 (%8) olarak gözlenmiştir.

Katılımcıların internet kullanım sürelerine ait bulgular *Tablo 3*'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların İnternet Kullanım Sürelerine Ait Bulgular

İnternet Kullanımları	Katılımcılar (N)	%
1-10 Yıl	46	%30,67
11-20 Yıl	92	%61,33
21-30 Yıl	12	%8

4.4 Katılımcıların İnternette Zaman Harcadıkları Sitelere Ait Bulgular

Katılımcıların internette nelere zaman harcadıkları incelendiğinde en çoktan en aza doğru sıralama şu şekildedir; (1) anlık mesajlaşma, (2) eğlence için internette gezinme, (3) iş için internette gezinme, (4) çevrimiçi alışveriş, (5) kişisel eposta, (6) haber siteleri, (7) iş epostası, (8) yetişkin eğlence siteleri, (9) çevrimiçi oyun, (10) sohbet odaları, (11) tartışma siteleri, (12) diğer, (13) borsa simsarlığı, (14) çevrimiçi açık artırmalar, (15) çevrimiçi bahis.

Katılımcıların internette nelere zaman harcadıkları incelendiğinde, katılımcıların en çok anlık mesajlaşma ile zaman geçirdikleri gözlenmiştir. Anlık mesajlaşmayı zamanının %100-%75 oranında kullanan katılımcı sayısının 32 (%21,3); zamanının %74-%50 oranında kullanan katılımcı sayısı 41 (%27,3); zamanının %49-%25 oranında kullanan katılımcı sayısı 52 (%34,7) olarak gözlenmiştir.

Katılımcıların, anlık mesajlaşmadan sonra en çok eğlence için internette gezinmeye zaman harcadıkları belirlenmiştir. 17 (%11,3) katılımcı %100-%75 oranında zaman harcamakta; 35 (%23,3) katılımcı %74-%50 oranında zaman harcamakta; 59 (%39,3) katılımcı %49-%25 oranında zaman harcamaktadır.

Katılımcıların üçüncü en çok zaman harcama sebepleri iş için internette gezinmektir. Anlık mesajlaşmayı zamanının %100-%75 oranında kullanan katılımcı sayısı 13 (%8,7); zamanının %74-%50 oranında kullanan katılımcı sayısı 32 (%21,3); zamanının %49-%25 oranında kullanan katılımcı sayısı 53 (%35,3) olarak gözlenmiştir.

Katılımcıların en az nelere zaman harcadıkları incelendiğinde borsa simsarlığına %100-%75 oranında zaman harcayan katılımcı sayısı 4 (%2,7), %74-%50 oranında zaman harcayan katılımcı sayısı 6 (%4), %49-%25 oranında zaman harcayan katılımcı sayısı 7 (%4,7) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların borsa simsarlığından sonra en az çevrimiçi açık artırmalara zaman ayırdıkları ortaya çıkmıştır. 4 (%2,7) katılımcı zamanının %100-%75'ini, 3 (%2) katılımcı zamanının %74-%50'sini, ve 7 (%4,7) katılımcı zamanının %49-%25'ini çevrimiçi açık artırmalara harcamaktadır.

Katılımcılar zamanlarını en az çevrimiçi bahis ile harcamaktadırlar. Sadece 4 (%2,7) katılımcı internette geçirdikleri zamanın %49-%25'ini çevrimiçi bahise harcadıklarını, 146 (%97,3) katılımcı ise hiç zaman harcamadıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların internette zaman harcadıkları sitelere ait bulgular *Tablo 4'*de gösterilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Zaman Harcadıkları Sitelere Ait Bulgular

Zaman Harcanan Siteler	Katılımcıların Zaman Harcama Yüzdeleri			
	%100-%75	%74-%50	%49-%25	%24-%0
Yetişkin Eğlence Siteleri	6 (%4)	19 (%12,7)	48 (%32)	77 (%51,3)
İş E-postası	11 (%7,3)	27 (%18)	39 (%26)	73 (%48,7)

İş İçin İnternette Gezinme	13 (%8,7)	32 (%21,3)	53 (%35,3)	52 (%34,7)
Sohbet Odaları	4 (%2,7)	13 (%8,7)	39 (%26)	94 (%62,7)
Tartışma Siteleri	4 (%2,7)	12 (%8)	38 (%25,3)	96 (%64)
Anlık Mesajlaşma	32 (%21,3)	41 (%27,3)	52 (%34,7)	25 (%16,7)
Haber Siteleri	14 (%9,3)	22 (%14,7)	52 (%34,7)	62 (%41,3)
Çevrimiçi Açık Artırmalar	4 (%2,7)	3 (%2)	7 (%4,7)	136 (%90,7)
Çevrimiçi Bahis	0	0	4 (%2,7)	146 (%97,3)
Çevrimiçi Oyun	8 (%5,3)	21 (%14)	36 (%24)	85 (%56,7)
Çevrimiçi Alışveriş	10 (%6,7)	37 (%24,7)	51 (%34)	52 (%34,7)
Diğer	8 (%5,3)	12 (%8)	34 (%22,7)	96 (%64)
Kişisel Eposta	12 (%8)	22 (%14,7)	56 (%37,3)	60 (%40)
Eğlence İçin İnternette Gezinme	17 (%11,3)	35 (%23,3)	59 (%39,3)	39 (%26)
Borsa Simsarlığı	4 (%2,7)	6 (%4)	7 (%4,7)	133 (%88,7)

4.5 Young İnternet Bağımlılığı Testine İlişkin Bulgular

4.5.1 Katılımcıların Her Bir Ölçek Maddesi İçin Verdikleri Yanıtların

Dağılımları

Katılımcıların ölçekteki her maddeye vermiş oldukları yanıtlardaki yüzdelik değerlendirmeleri *Tablo 5* 'de sunulmuştur. Katılımcıların ölçekten aldıkları puan arttıkça internet bağımlılığı düzeyleri de artmaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların Her Bir Ölçek Maddesi İçin Verdikleri Yanıtların Dağılımlarına Ait Bulgular

YIBT Soruları	Likert Sıklığı				
	Her Zaman	Sıklıkla	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
YIBT1	33 (%22)	58 (%38,67)	41 (% 27,33)	17 (%11,33)	1 (%0,67)
YIBT2	15 (%10)	35 (%23,33)	42 (%28)	40 (%26,67)	18 (%12)
YIBT3	14 (%9,33)	29 (%19,33)	36 (%24)	36 (%24)	35 (%23,33)
YIBT4	3 (%2)	15 (%10)	26 (%17,33)	42 (%28)	64 (%42,67)
YIBT5	3 (%2)	20 (%13,33)	28 (%18,67)	47 (%31,33)	52 (%34,67)
YIBT6	19 (%12,67)	34 (%22,67)	44 (%29,33)	31 (%20,67)	22 (%14,67)
YIBT7	5 (%3,33)	7 (%4,67)	16 (%10,67)	48 (%32)	74 (%49,33)
YIBT8	21 (%14)	44 (%29,33)	29 (%19,33)	30 (%20)	26 (%17,33)
YIBT9	11 (%7,33)	26 (%17,33)	29 (%19,33)	47 (%31,33)	37 (%24,67)
YIBT10	7 (%4,67)	6 (%4)	21 (%14)	35 (%23,33)	81 (%54)
YIBT11	6 (%4)	12 (%8)	26 (%17,33)	42 (%28)	64 (%42,67)
YIBT12	4 (%2,67)	9 (%6)	26 (%17,33)	46 (%30,67)	65 (%43,33)

4.5.2 Katılımcıların YIBT Puanlarına İlişkin Bulgular

Ölçekten alınabilecek puan 12 ile 60 arasında değişmektedir. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır ve ölçekten alınan yüksek puanlar internet bağımlılığı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (Kutlu, M., Savcı M., Demir, Y. ve Aysan, F. 2016).

İnternet Bağımlılık Testi puanları incelendiğinde alınan en düşük puanın 15 en yüksek puanın 60 ortalamasının ise 29,59 olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların aldıkları en yüksek puanlar incelendiğinde; 60 puan alan kişi sayısı 2 (%1,3), 54 puan alan kişi sayısı 1 (%0,7), ve 47 puan alan kişi sayısı 3 (%2) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların aldıkları en düşük puanlar incelendiğinde; 15 puan alan kişi sayısı 5 (%3,3), 16 puan alan kişi sayısı 1 (%0,7), ve 17 puan alan kişi sayısı 3 (%2) olarak bulunmuştur.

Katılımcıların aldıkları puanların sıklıklarına bakıldığında; en sık görülen 21 puanı alan kişi sayısının 11 (%7,3), 27 puanı alan kişi sayısının 9 (%6) ve 35 puanı alan kişi sayısının 9 (%6) olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi skorlarına ait bulgular *Tablo 6*'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Skorlarına Ait Bulgular

Young İnternet Bağımlılığı Test Skorları				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
15	5	3,3	3,3	3,3
16	1	,7	,7	4,0
17	3	2,0	2,0	6,0
18	6	4,0	4,0	10,0
19	5	3,3	3,3	13,3

Geçerli	20	4	2,7	2,7	16,0
	21	11	7,3	7,3	23,3
	22	4	2,7	2,7	26,0
	23	5	3,3	3,3	29,3
	24	3	2,0	2,0	31,3
	25	2	1,3	1,3	32,7
	26	5	3,3	3,3	36,0
	27	9	6,0	6,0	42,0
	28	8	5,3	5,3	47,3
	29	8	5,3	5,3	52,7
	30	5	3,3	3,3	56,0
	31	6	4,0	4,0	60,0
	32	8	5,3	5,3	65,3
	33	8	5,3	5,3	70,7
	34	3	2,0	2,0	72,7
	35	9	6,0	6,0	78,7
	36	6	4,0	4,0	82,7
	37	4	2,7	2,7	85,3
	38	3	2,0	2,0	87,3
	39	1	,7	,7	88,0
	41	1	,7	,7	88,7
	42	2	1,3	1,3	90,0
	43	3	2,0	2,0	92,0
	44	3	2,0	2,0	94,0
	46	3	2,0	2,0	96,0
	47	3	2,0	2,0	98,0
	54	1	,7	,7	98,7
	60	2	1,3	1,3	100,0
	Total	150	100,0	100,0	

Sonuçlara göre, internet bağımlılığı bakımından cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p=,594$). Çalışmada yer alan 83 kadın katılımcının Young İnternet Bağımlılığı Testi puanları ortalamasının 29,24; çalışmada yer alan 67 erkek katılımcının Young İnternet Bağımlılığı Testi puanları ortalamasının ise 30,03 olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların YIBT Grup İstatistiklerine ilişkin bulgular *Tablo 7*'de, YIBT Bağımsız Örneklem Test'i'ne ait bulgular *Tablo 8*'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Grup İstatistiklerine Ait Bulgular

Grup İstatistikleri					
	Katılımcıların Cinsiyetleri	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması
YIBT Puanları	Kadın	83	29,24	9,54	1,047
	Erkek	67	30,03	8,28	1,011

Tablo 8. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Bağımsız Örneklem Testine Ait Bulgular

Bağımsız Örneklem Testi								
		Varyansların Eşitliği için Levene Testi		Ortalamaların Eşitliği için t-test				
		F	Önm.	t	df	Önm. (2- uçlu)	Ortalama Farkı	Standart Hata Farkı
YIBT Puanları	Eşit varsayılan varyanslar	1,729	,191	-,534	148	,594	-,789	1,478

	Eşit varsayılmayan varyanslar			-,542	147,199	,589	-,789	1,456
--	-------------------------------	--	--	-------	---------	------	-------	-------

Çalışmada 25 lise, 94 üniversite ve 31 lisansüstü eğitime sahip olan katılımcı yer almıştır. İnternet bağımlılığı puanlarına bakıldığında eğitim durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p=,099$).

Katılımcıların YIBT Puanları ve Eğitim Durumlarına ait bulgular *Tablo 9*'da ve *Tablo 10*'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Puanları ve Eğitim Durumlarına Ait Bulgular

	Katılımcıların Eğitim Durumları	N	Sıra Ortalaması
YIBT Puanları	Lise	25	58,48
	Lisans	94	78,70
	Lisansüstü	31	79,53
	Toplam	150	

Tablo 10. Katılımcıların Young İnternet Bağımlılığı Testi Puanları ve Eğitim Durumlarına Ait Bulgular

	YIBT Puanları
Ki-kare	4,622
df	2
Asemp. Önm.	,099

4.5.3 YIBT Puanlarının Ülkelere Göre Karşılaştırılmaları

Sonuçlar incelendiğinde Young İnternet Bağımlılığı Testi toplam puanları bakımından ülkeler arasında anlamlı farklılık vardır ($p=,029$).

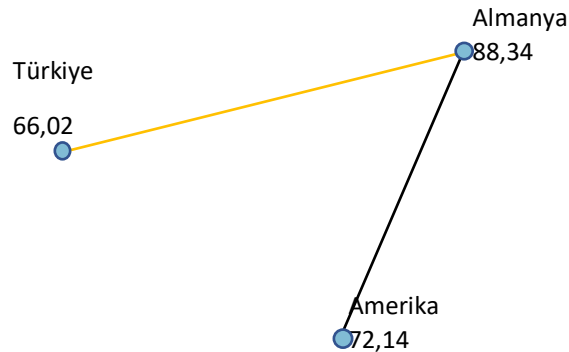
Bu gruplar ikili olarak karşılaştırıldığında ise farklılığın Türkiye ve Almanya arasında olduğu saptanmıştır ($p=,030$) (27; 31,5).

Katılımcıların non-parametrik test sonuçlarına ait bulgular *Tablo 11*'de, ülkelerin ikili karşılaştırmasına ait bulgular *Tablo 12*'de sunulmuştur.

Tablo 11. Katılımcıların Ülkelerine Göre Non-Parametrik Test Sonuçlarına Ait Bulgular

Farksızlık Hipotezi	Test	Önm.	Karar
YIBT puanlarının dağılımı ülke kategorileri arasında aynıdır.	Bağımsız-Örneklem Kruskal-Wallis Testi	,029	Boş hipotezi reddetmek

Tablo 12. Katılımcıların Ülkelerinin İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Örneklem 1- Örneklem 2	Test İstatistiği	Std. Hata	Std. Test İstatistiği	Önm.	Düzl. Önm
Türkiye- Amerika	-6,120	8,681	-,705	,481	1,000
Türkiye- Almanya	-22,320	8,681	-2,571	,010	,030
Amerika- Almanya	16,200	8,681	1,866	,062	,186

Katılımcıların Kruskal-Wallis Testi ve ülkelerine ait bulgular *Tablo 13* ve *Tablo 14*'de sunulmuştur.

Tablo 13. Katılımcıların Ülkelerine Göre Kruskal-Wallis Testi'ne Ait Bulgular

YIBT Puanları	Ülkeler	N	Sıra Ortalaması
	Türkiye	50	66,02
	Almanya	50	88,34
	Amerika	50	72,14
	Toplam	150	

Tablo 14. Katılımcıların Ülkelerine Göre Test İstatistiklerine Ait Bulgular

	YIBT Puanları
Ki-kare df Asemp. Önm.	7,060 2 ,029
a. Kruskal-Wallis Testi b. Grup Değişkeni: Ülkeler	

Türkiye'deki katılımcıların aldıkları en düşük puanın 15, en yüksek puanın 44 ve ortalamanın 27,52 olduğu bulunmuştur.

Almanya'daki katılımcıların aldıkları en düşük puanın 15, en yüksek puanın 60 ve ortalamanın 32,56 olduğu bulunmuştur.

Amerika'daki katılımcıların aldıkları en düşük puanın 15, en yüksek puanın 60 ve ortalamanın 28,70 olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların YIBT puanları ve ülkelere ait bulular *Tablo 15*'de sunulmuştur.

Tablo 15. Katılımcıların YIBT Puanları ve Ülkelerine Ait Bulgular

Ülkeler	Ortalama	Std. Sapma	Ortanca	Minumum	Maksimum	N
Türkiye	27,52	7,820	27,00	15	44	50
Almanya	32,56	10,158	31,50	15	60	50
Amerika	28,70	8,155	29,50	15	60	50
Toplam	29,59	8,977	29,00	15	60	150

4.6 Barratt Dürtüsellik Ölçeğine İlişkin Bulgular

Barratt Dürtüsellik Ölçeği, dikkat, devinimsel, öz-kontrol, bilişsel karmaşıklık, sabır ve bilişsel istikrarsızlık alt faktörlerini kapsayan birincil düzey faktörleri; ve dikkatsel dürtüsellik, devinimsel dürtüsellik ve plansızlık alt faktörlerini kapsayan ikincil düzey faktörlerden oluşur.

Birincil Düzey Faktörler

Dikkat (5 madde) : 5, 9*, 11, 20*, 28

Devinimsel (Motor) (7 madde) : 2, 3, 4, 17, 19, 22, 25

Öz-Kontrol (6 madde) : 1*, 7*, 8*, 12*, 13*, 14

Bilişsel Karmaşıklık (5 madde) : 10*, 15*, 18, 27, 29*

Sabır (4 madde) : 16, 21, 23, 30*

Bilişsel İstikrarsızlık (3 madde) : 6, 24, 26

İkincil Düzey Faktörler

Dikkatsel Dürtüsellik (8 madde): : 5, 6, 9 , 11, 20 , 24, 26, 28

Devinimsel (Motor) Dürtüsellik (11 madde): 2, 3, 4, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 30

Plansız Dürtüsellik (11 madde): 1 , 7 , 8 , 10 , 12 , 13 , 14, 15 , 18, 27, 29

* Maddeler tersten 4, 3, 2, 1 olarak puanlanmaktadır.

BDÖ üç alt ölçeğe puan verir: dikkatsel dürtüsellik, motor dürtüsellik ve plansız dürtüsellik. Toplam puan 30 ile 120 arasında değişmektedir ve daha yüksek puanlar daha fazla dürtüsellik işaret etmektedir (Patton, Stanford ve Barratt, 1995).

150 katılımcının toplam puanlarının en az 40, en fazla 93 olduğu gözlenmiştir. Sıklığı 9 katılımcı ile en çok olan puan 49'dur.

Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği toplam puanlarına ait bulgular *Tablo 16* da gösterilmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların BDÖ Puanlarına Ait Bulgular

BDÖ Puanları				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
40	2	1,3	1,3	1,3
41	1	,7	,7	2,0
Geçerli 42	1	,7	,7	2,7
43	1	,7	,7	3,3
44	1	,7	,7	4,0

45	2	1,3	1,3	5,3
46	3	2,0	2,0	7,3
47	3	2,0	2,0	9,3
48	1	,7	,7	10,0
49	9	6,0	6,0	16,0
50	4	2,7	2,7	18,7
51	3	2,0	2,0	20,7
52	5	3,3	3,3	24,0
53	6	4,0	4,0	28,0
54	5	3,3	3,3	31,3
55	5	3,3	3,3	34,7
56	3	2,0	2,0	36,7
57	4	2,7	2,7	39,3
58	4	2,7	2,7	42,0
59	3	2,0	2,0	44,0
60	6	4,0	4,0	48,0
62	6	4,0	4,0	52,0
63	6	4,0	4,0	56,0
64	4	2,7	2,7	58,7
65	3	2,0	2,0	60,7
66	2	1,3	1,3	62,0
67	4	2,7	2,7	64,7
68	4	2,7	2,7	67,3
69	2	1,3	1,3	68,7
70	3	2,0	2,0	70,7
71	4	2,7	2,7	73,3
72	4	2,7	2,7	76,0
73	3	2,0	2,0	78,0
74	6	4,0	4,0	82,0
75	5	3,3	3,3	85,3
76	1	,7	,7	86,0

78	1	,7	,7	86,7
79	1	,7	,7	87,3
81	4	2,7	2,7	90,0
82	1	,7	,7	90,7
84	1	,7	,7	91,3
85	2	1,3	1,3	92,7
86	1	,7	,7	93,3
87	1	,7	,7	94,0
88	1	,7	,7	94,7
89	2	1,3	1,3	96,0
90	4	2,7	2,7	98,7
91	1	,7	,7	99,3
93	1	,7	,7	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.6.1 Katılımcıların BDÖ Dikkatsel Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular

Dikkatsel dürtüsellik belirli bir işe odaklanamama açısından önemlidir. 5, 6, 9, 20, 24, 26, 28 numaralı sorular dikkatsel dürtüsellliği ölçmek açısından önemlidir. Katılımcıların dikkatsel dürtüsellik puanları 10 ila 27 arasında değişmektedir.

Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Dikkatsel Dürtüsellik puanlarına ait bulgular *Tablo 17*'de gösterilmiştir.

Tablo 17. Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Dikkatsel Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular

Dikkatsel Dürtüsellik				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli 10	4	2,7	2,7	2,7

11	3	2,0	2,0	4,7
12	8	5,3	5,3	10,0
13	11	7,3	7,3	17,3
14	11	7,3	7,3	24,7
15	20	13,3	13,3	38,0
16	14	9,3	9,3	47,3
17	10	6,7	6,7	54,0
18	14	9,3	9,3	63,3
19	8	5,3	5,3	68,7
20	9	6,0	6,0	74,7
21	9	6,0	6,0	80,7
22	4	2,7	2,7	83,3
23	15	10,0	10,0	93,3
24	4	2,7	2,7	96,0
25	1	,7	,7	96,7
26	3	2,0	2,0	98,7
27	2	1,3	1,3	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.6.2 Katılımcıların BDÖ Devinimsel Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular

Devinimsel dürtüsellik puanları aniden ve hazırlıksız gerçekleşen aceleci hareketleri anlamamızda yardımcı olmaktadır. 2, 3, 4, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 30 numaralı sorular devinimsel dürtüsellliği ölçmemizi sağlar. Katılımcıların devinimsel dürtüsellik puanlarına baktığımızda puanlar 11 ila 41 arasında değişmektedir.

Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Devinimsel Dürtüsellik puanlarına ait bulgular *Tablo 18*'de gösterilmiştir.

Tablo 18. Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Devinimsel Dürtüsellik Puanlarına Ait Bulgular

Devinimsel Dürtüsellik				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
11	1	,7	,7	,7
13	1	,7	,7	1,3
14	8	5,3	5,3	6,7
15	8	5,3	5,3	12,0
16	3	2,0	2,0	14,0
17	17	11,3	11,3	25,3
18	11	7,3	7,3	32,7
19	10	6,7	6,7	39,3
20	15	10,0	10,0	49,3
21	11	7,3	7,3	56,7
22	6	4,0	4,0	60,7
Geçerli 23	11	7,3	7,3	68,0
24	9	6,0	6,0	74,0
25	6	4,0	4,0	78,0
26	5	3,3	3,3	81,3
27	10	6,7	6,7	88,0
28	5	3,3	3,3	91,3
29	2	1,3	1,3	92,7
30	6	4,0	4,0	96,7
32	3	2,0	2,0	98,7
33	1	,7	,7	99,3
41	1	,7	,7	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.6.3 Katılımcıların BDÖ Plansız Dürtüsellik Puanlarına İlişkin Bulgular

Plansız dürtüsellik ise plan yapmadan ve yeterince düşünmeden harekete geçme eylemlerini anlamamıza yardımcı olur. 1, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 27, 29 numaralı sorular plansız dürtüsellik ölçmemize olanak verir. Plansız dürtüsellik puanlarına baktığımız zaman puanlar 13 ila 40 arasında değişmektedir.

Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Plansızlık Dürtüsellik puanlarına ait bulgular *Tablo 19*'da gösterilmiştir.

Tablo 19. Katılımcıların Barratt Dürtüsellik Ölçeği Plansızlık Dürtüsellik Puanlarına Ait Bulgular

Planlısız Dürtüsellik				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
13	1	,7	,7	,7
14	4	2,7	2,7	3,3
15	3	2,0	2,0	5,3
16	5	3,3	3,3	8,7
17	10	6,7	6,7	15,3
18	6	4,0	4,0	19,3
19	3	2,0	2,0	21,3
20	12	8,0	8,0	29,3
Geçerli 21	11	7,3	7,3	36,7
22	9	6,0	6,0	42,7
23	10	6,7	6,7	49,3
24	8	5,3	5,3	54,7
25	9	6,0	6,0	60,7
26	9	6,0	6,0	66,7
27	8	5,3	5,3	72,0
28	6	4,0	4,0	76,0
29	6	4,0	4,0	80,0

30	6	4,0	4,0	84,0
31	7	4,7	4,7	88,7
32	6	4,0	4,0	92,7
33	1	,7	,7	93,3
34	2	1,3	1,3	94,7
35	1	,7	,7	95,3
36	2	1,3	1,3	96,7
37	2	1,3	1,3	98,0
38	1	,7	,7	98,7
40	2	1,3	1,3	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.6.4 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular

Sonuçlar incelendiğinde, dürtüsellik bakımından cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p=,084$). Çalışmada yer alan 83 kadın katılımcının Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanlarının ortalaması 61,41; çalışmada yer alan 67 erkek katılımcının Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanlarının ortalaması ise 65,06 olarak bulunmuştur.

Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanlarının cinsiyetlere ilişkin bulguları *Tablo 20*'de, bağımsız örneklem testine ilişkin bulgular da *Tablo 21*'de gösterilmiştir.

Tablo 20. Barratt Dürtüsellik Ölçeği Cinsiyetlere İlişkin Bulgular

Grup İstatistikleri					
	Katılımcıları n Cinsiyetleri	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması
Barratt Dürtüsellik Ölçeği	Kadın	83	61,41	13,20	1,44860
	Erkek	67	65,06	12,26	1,49761

Tablo 21. Barratt Dürtüsellik Ölçeği Bağımsız Örneklem Testi'ne İlişkin Bulgular

Bağımsız Örneklem Testi								
		Varyansların Eşitliği için Levene Testi		Ortalamaların Eşitliği için T-test				
		F	Önm.	t	df	Önm. (2-üçlü)	Ortalama Farkı	Standart Hata Farkı
BDÖ Puanları	Eşit varsayılan varyanslar	,276	,600	-1,738	148	,084	-3,65006	2,10012
	Eşit varsayılmayan varyanslar			-1,752	145,067	,082	-3,65006	2,08357

4.6.5 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Eğitim Düzeylerine İlişkin Bulgular

Çalışmada 25 lise, 94 üniversite ve 31 lisansüstü eğitime sahip olan katılımcı yer almıştır. Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanlarına bakıldığında eğitim durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p=,181$).

Katılımcıların BDÖ puanları ve eğitim düzeylerine ilişkin bulgular *Tablo 22*'de ve *Tablo 23*'de sunulmuştur.

Tablo 22. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular

	Katılımcıların Eğitim Durumları	N	Sıra Ortalaması
BDÖ Puanları	Lise	25	68,62
	Lisans	94	80,52

	Lisansüstü	31	65,84
	Toplam	150	

Tablo 23. Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Test İstatistiklerine Ait Bulgular

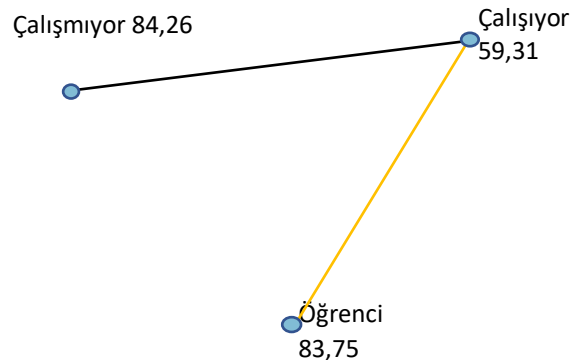
	BDÖ Puanları
Ki-kare	3,416
df	2
Asemp. Önm.	,181

4.6.5 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Mesleki Durumlarına İlişkin Bulgular

Barratt dürtüsellik toplam puanlarına katılımcıların meslekleri açısından bakıldığında 3 grup arasında anlamlı farklılık vardır ($p=,005$) Bu gruplar ikili olarak karşılaştırıldığında ise farklılığın çalışanlar ve öğrenciler arasında olduğu saptanmıştır ($p=,005$) (57; 64,5).

Katılımcıların mesleki durumlarının ikili karşılaştırmasına ait bulgular *Tablo 24'*de gösterilmiştir.

Tablo 24. Katılımcıların Mesleki Durumlarının İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Örneklem 1- Örneklem 2	Test İstatistiği	Std. Hata	Std. Test İstatistiği	Önm.	Düzl. Önm
Çalışıyor- Öğrenci	-24,436	7,744	-3,155	,002	,005
Çalışıyor- Çalışmıyor	-24,951	12,162	-2,052	,040	,121
Öğrenci- Çalışmıyor	,515	11,573	,044	,965	1,000

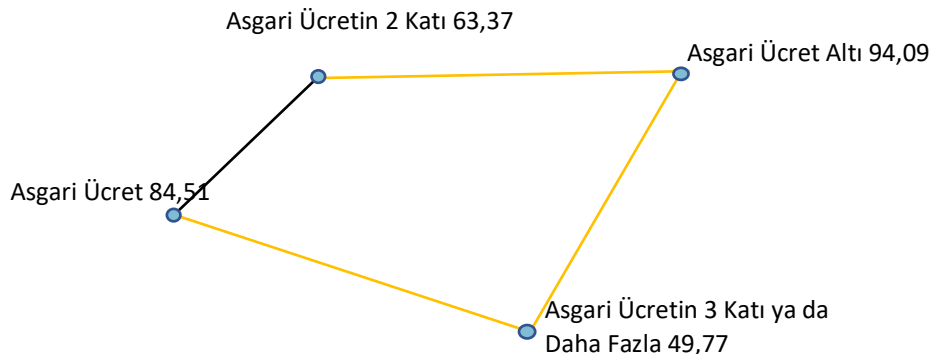
4.6.6 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Gelir Düzeylerine İlişkin Bulgular

Barratt dürtüsellik puanlarına bakıldığında gelir düzeyleri bakımından farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=,001$). Gruplar ikili olarak karşılaştırıldığında farklılığın 3 farklı grupta olduğu gözlenmiştir.

İlk ikili grubun asgari ücretin 3 katı ve asgari ücret arasında olduğu ($p=,004$, 53; 67); ikinci ikili grubun asgari ücretin 3 katı ve asgari ücret altı arasında olduğu ($p=,000$, 53; 67); üçüncü ikili grubun asgari ücretin 2 katı ve asgari ücretin altında olduğu gözlenmiştir ($p=,013$; 57; 67).

Katılımcıların gelir durumlarının ikili karşılaştırmasına ait bulgular *Tablo 25*'de gösterilmiştir.

Tablo 25. Katılımcıların Gelir Durumlarının İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Örneklem 1- Örneklem 2	Test İstatistiği	Std. Hata	Std. Test İstatistiği	Önm.	Düzl. Önm
Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla- Asgari Ücretin 2 Katı	13,598	10,862	1,252	,211	1,000
Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla- Asgari Ücret	34,740	10,271	3,382	,001	,004
Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla- Asgari Ücret Altı	44,312	9,862	4,493	,000	,000
Asgari Ücretin 2 Katı- Asgari Ücret	21,142	10,449	2,023	,043	,258
Asgari Ücretin 2 Katı- Asgari Ücret Altı	30,714	10,048	3,057	,002	,013
Asgari Ücret- Asgari Ücret Altı	9,572	9,406	1,018	,309	1,000

Katılımcıların BDÖ puanları ve gelir durumlarına ait bulgular *Tablo 26*'da sunulmuştur.

Tablo 26. Katılımcıların BDÖ Puanları ve Gelir Durumlarına Ait Bulgular

Katılımcıların Gelir Düzeyleri	Ortalama	Std. Sapma	Ortanca	Minimum	Maksimum	N
Asgari Ücret Altı	68,5745	13,46613	67,0000	40,00	93,00	47
Asgari Ücret	65,3077	12,17451	67,0000	40,00	90,00	39

Asgari Ücretin 2 Katı	59,5806	10,64511	57,0000	45,00	89,00	31
Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla	55,7273	10,52459	53,0000	41,00	87,00	33
Total	63,0400	12,87361	62,0000	40,00	93,00	150

4.6.7 BDÖ Puanları ve Katılımcıların Ülkelerine İlişkin Bulgular

Sonuçlar incelendiğinde Barratt Dürtüsellik Ölçeği toplam puanları bakımından 3 ülke arasında anlamlı bir fark olmadığı gözlenmiştir ($p=,058$).

Katılımcıların BDÖ toplam puanları ve ülkelere dair bulgular *Tablo 27*'de ve *Tablo 28*'de sunulmuştur.

Tablo 27. Katılımcıların Ülkelerine Göre Kruskal-Wallis Testi Bulguları

	Ülkeler	N	Sıra Ortalaması
BDÖ Puanları	Türkiye	50	63,73
	Almanya	50	79,52
	Amerika	50	83,25
	Toplam	150	

Tablo 28. Katılımcıların Ülkelerine Göre Test İstatistikleri Bulguları

	BDÖ Puanları
Ki-kare df Asemp. Önm.	5,694 2 ,058

- c. Kruskal-Wallis Testi
- d. Grup Değişkeni: Ülkeler

4.6.8 Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Barratt Dürtüsellik Ölçeği Puanları İlişkisine Ait Bulgular

Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanlarında düzenli bir dağılım olmadığı için Spearman Korelasyon Testi kullanılmıştır. Bulgulara göre Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,398 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,398$; $p<,001$).

YIBT ve BDÖ puanları arasındaki ilişkiye ait bulgular *Tablo 29*'da gösterilmiştir.

Tablo 29. YIBT ve BDÖ Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

			YIBT Puanları	BDÖ Puanları
Spearman's rho	YIBT Puanları	Korelasyon Katsayısı	1,000	,398
		Önm. (2-uçlu)		,000
		N	150	150
	BDÖ Puanları	Korelasyon Katsayısı	,398	1,000
		Önm. (2-uçlu)	,000	
		N	150	150

4.7 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğine Ait Bulgular

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği saldırganlığın dört farklı boyutu olan fiziksel saldırganlık, düşmanlık, öfke ve sözel saldırganlığı ölçmektedir. Fiziksel saldırganlık alt ölçeği, başkalarına fiziksel olarak zarar verme ile ilişkili 9 sorudan (2, 5, 8, 11, 13, 16, 22, 25, 29); düşmanlık alt ölçeği saldırganlığın bilişsel boyutunu ölçmeyi hedefleyen 8 sorudan (3, 7, 10, 15, 17, 20, 24, 26); öfke alt ölçeği, saldırganlığın duygusal boyutunu ölçmeyi hedefleyen 7 sorudan (1, 9, 12, 18, 19, 23, 28); sözel saldırganlık alt ölçeği ise, başkalarını sözel yolla incitmeyi içeren 5 sorudan (4, 6, 14, 21, 27) oluşmaktadır (Madran, 2012).

Ölçeğin 29 maddeden oluşan ve 5 aralıklı Likert türünde olması sebebi ile ölçekten alınabilecek en düşük puan 29, en yüksek puan ise 145'tir. Alınan puan arttıkça saldırganlık düzeyi artmaktadır.

Katılımcıların toplam BPSÖ puanlarının en düşük 39, en yüksek 138 olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların BPSÖ toplam puanlarına ilişkin bulgular *Tablo 30*'da gösterilmiştir.

Tablo 30. Katılımcıların Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarına İlişkin Bulgular

BPSÖ Toplam				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
39	1	,7	,7	,7
42	1	,7	,7	1,3
43	2	1,3	1,3	2,7
47	2	1,3	1,3	4,0
49	1	,7	,7	4,7
51	2	1,3	1,3	6,0
52	4	2,7	2,7	8,7
53	4	2,7	2,7	11,3
54	1	,7	,7	12,0
55	4	2,7	2,7	14,7

56	1	,7	,7	15,3
57	1	,7	,7	16,0
58	3	2,0	2,0	18,0
59	4	2,7	2,7	20,7
60	3	2,0	2,0	22,7
61	2	1,3	1,3	24,0
62	2	1,3	1,3	25,3
63	3	2,0	2,0	27,3
64	5	3,3	3,3	30,7
65	3	2,0	2,0	32,7
66	3	2,0	2,0	34,7
67	2	1,3	1,3	36,0
68	3	2,0	2,0	38,0
69	3	2,0	2,0	40,0
70	2	1,3	1,3	41,3
71	7	4,7	4,7	46,0
72	2	1,3	1,3	47,3
73	2	1,3	1,3	48,7
74	3	2,0	2,0	50,7
75	2	1,3	1,3	52,0
76	4	2,7	2,7	54,7
78	2	1,3	1,3	56,0
79	2	1,3	1,3	57,3
80	5	3,3	3,3	60,7
81	4	2,7	2,7	63,3
83	3	2,0	2,0	65,3
84	1	,7	,7	66,0
85	3	2,0	2,0	68,0
87	2	1,3	1,3	69,3
88	3	2,0	2,0	71,3
89	1	,7	,7	72,0

91	1	,7	,7	72,7
92	3	2,0	2,0	74,7
93	4	2,7	2,7	77,3
94	1	,7	,7	78,0
96	1	,7	,7	78,7
97	4	2,7	2,7	81,3
98	2	1,3	1,3	82,7
99	1	,7	,7	83,3
100	1	,7	,7	84,0
103	2	1,3	1,3	85,3
104	1	,7	,7	86,0
106	1	,7	,7	86,7
108	4	2,7	2,7	89,3
109	1	,7	,7	90,0
110	2	1,3	1,3	91,3
111	1	,7	,7	92,0
112	1	,7	,7	92,7
113	2	1,3	1,3	94,0
114	2	1,3	1,3	95,3
115	1	,7	,7	96,0
116	1	,7	,7	96,7
118	1	,7	,7	97,3
120	1	,7	,7	98,0
133	2	1,3	1,3	99,3
138	1	,7	,7	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.7.1 Katılımcıların BPSÖ Fiziksel Saldırganlık Puanlarına İlişkin Bulgular

BPSÖ fiziksel saldırganlık puanlarına bakıldığında katılımcıların en az 9 puan, en fazla 42 puan aldıkları gözlenmiştir. En sık gözlenen puanlar 17 (%11,3) katılımcının aldığı 14 puan ve 11 (%7,3) katılımcının aldığı 13 puandır.

Katılımcıların BPSÖ Fiziksel Saldırganlık Alt Ölçeği'ne ait puanlarına ilişkin bulgular *Tablo 31*'de gösterilmiştir.

Tablo 31. Katılımcıların Buss-Perry Fiziksel Saldırganlık Alt Ölçeğine Ait Bulgular

BPSÖ Fiziksel Saldırganlık				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
9	2	1,3	1,3	1,3
10	6	4,0	4,0	5,3
11	1	,7	,7	6,0
12	1	,7	,7	6,7
13	11	7,3	7,3	14,0
14	17	11,3	11,3	25,3
15	5	3,3	3,3	28,7
16	5	3,3	3,3	32,0
17	6	4,0	4,0	36,0
18	6	4,0	4,0	40,0
19	4	2,7	2,7	42,7
20	6	4,0	4,0	46,7
21	9	6,0	6,0	52,7
Geçerli 22	6	4,0	4,0	56,7
23	4	2,7	2,7	59,3
24	9	6,0	6,0	65,3
25	4	2,7	2,7	68,0
26	7	4,7	4,7	72,7

27	1	,7	,7	73,3
28	6	4,0	4,0	77,3
29	4	2,7	2,7	80,0
30	6	4,0	4,0	84,0
31	4	2,7	2,7	86,7
32	2	1,3	1,3	88,0
33	3	2,0	2,0	90,0
34	3	2,0	2,0	92,0
35	3	2,0	2,0	94,0
37	1	,7	,7	94,7
38	2	1,3	1,3	96,0
39	2	1,3	1,3	97,3
40	2	1,3	1,3	98,7
42	2	1,3	1,3	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.7.2 Katılımcıların BPSÖ Düşmanlık Puanlarına İlişkin Bulgular

BPSÖ düşmanlık puanlarına bakıldığında katılımcıların en az 9 puan, en fazla 38 puan aldıkları gözlenmiştir. En sık gözlenen puanlar 15 (%10) katılımcının aldığı 21 puan ve 12 (%8) katılımcının aldığı 16 ve yine 12 (%8) katılımcının aldığı 23 puandır.

Katılımcıların BPSÖ düşmanlık alt ölçeğine ait puanlarına ilişkin bulgular *Tablo 32*'de gösterilmiştir.

Tablo 32. Katılımcıların Buss-Perry Düşmanlık Alt Ölçeğine Ait Bulgular

BPSÖ Düşmanlık					
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	9	1	,7	,7	,7

10	1	,7	,7	1,3
11	1	,7	,7	2,0
12	1	,7	,7	2,7
13	2	1,3	1,3	4,0
14	4	2,7	2,7	6,7
15	6	4,0	4,0	10,7
16	12	8,0	8,0	18,7
17	2	1,3	1,3	20,0
18	11	7,3	7,3	27,3
19	6	4,0	4,0	31,3
20	10	6,7	6,7	38,0
21	15	10,0	10,0	48,0
22	10	6,7	6,7	54,7
23	12	8,0	8,0	62,7
24	6	4,0	4,0	66,7
25	7	4,7	4,7	71,3
26	11	7,3	7,3	78,7
27	1	,7	,7	79,3
28	3	2,0	2,0	81,3
29	4	2,7	2,7	84,0
30	6	4,0	4,0	88,0
31	4	2,7	2,7	90,7
32	4	2,7	2,7	93,3
33	1	,7	,7	94,0
34	2	1,3	1,3	95,3
35	1	,7	,7	96,0
36	4	2,7	2,7	98,7
38	2	1,3	1,3	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.7.3 Katılımcıların BPSÖ Öfke Puanlarına İlişkin Bulgular

BPSÖ öfke puanlarına bakıldığında katılımcıların en az 8 puan, en fazla 35 puan aldıkları gözlenmiştir. En sık gözlenen puanlar 12 (%8) katılımcının aldığı 17 puan ve onar (%6,7) katılımcının aldıkları 10, 12, 15, ve 16'dır.

Katılımcıların BPSÖ Öfke Alt Ölçeği'ne ait puanlarına ilişkin bulgular *Tablo 33*'de gösterilmiştir.

Tablo 33. Katılımcıların Buss-Perry Öfke Alt Ölçeğine Ait Bulgular

BPSÖ Öfke				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
8	1	,7	,7	,7
10	10	6,7	6,7	7,3
11	5	3,3	3,3	10,7
12	10	6,7	6,7	17,3
13	8	5,3	5,3	22,7
14	8	5,3	5,3	28,0
15	10	6,7	6,7	34,7
16	10	6,7	6,7	41,3
17	12	8,0	8,0	49,3
18	8	5,3	5,3	54,7
19	4	2,7	2,7	57,3
20	9	6,0	6,0	63,3
21	8	5,3	5,3	68,7
22	4	2,7	2,7	71,3
23	8	5,3	5,3	76,7
24	7	4,7	4,7	81,3
25	6	4,0	4,0	85,3
26	3	2,0	2,0	87,3

27	3	2,0	2,0	89,3
28	7	4,7	4,7	94,0
29	2	1,3	1,3	95,3
30	4	2,7	2,7	98,0
33	1	,7	,7	98,7
34	1	,7	,7	99,3
35	1	,7	,7	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.7.4 Katılımcıların BPSÖ Sözel Saldırganlık Puanlarına İlişkin Bulgular

BPSÖ sözel saldırganlık puanlarına bakıldığında katılımcıların en az 6 puan, en fazla 25 puan aldıkları gözlenmiştir. En sık gözlenen puanlar 22 (%14,7) katılımcının aldığı 15 puan ve 14 (%9,3) katılımcının aldığı 14 puandır.

Katılımcıların BPSÖ Sözel Saldırganlık Alt Ölçeği'ne ait puanlarına ilişkin bulgular *Tablo 34*'de gösterilmiştir.

Tablo 34. Katılımcıların Buss-Perry Sözel Saldırganlık Alt Ölçeğine Ait Bulgular

BPSÖ Sözel Saldırganlık				
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
6	2	1,3	1,3	1,3
7	4	2,7	2,7	4,0
8	5	3,3	3,3	7,3
9	5	3,3	3,3	10,7
10	13	8,7	8,7	19,3
11	6	4,0	4,0	23,3

12	11	7,3	7,3	30,7
13	10	6,7	6,7	37,3
14	14	9,3	9,3	46,7
15	22	14,7	14,7	61,3
16	9	6,0	6,0	67,3
17	9	6,0	6,0	73,3
18	8	5,3	5,3	78,7
19	13	8,7	8,7	87,3
20	4	2,7	2,7	90,0
21	4	2,7	2,7	92,7
22	6	4,0	4,0	96,7
23	1	,7	,7	97,3
24	2	1,3	1,3	98,7
25	2	1,3	1,3	100,0
Total	150	100,0	100,0	

4.7.5 BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular

Sonuçlar incelendiğinde, saldırganlık bakımından cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p=,084$). Çalışmada yer alan 83 kadın katılımcının Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarının ortalaması 77,94; çalışmada yer alan 67 erkek katılımcının Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarının ortalaması ise 78,03 olarak bulunmuştur.

BPSÖ puanları ve katılımcıların cinsiyetlerine ait bulgulara ilişkin bilgiler *Tablo 35*'de, bağımsız örneklem testine ait bulgular ise *Tablo 36*'da sunulmuştur.

Tablo 35. BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Cinsiyetlerine Ait Bulgular

Grup İstatistikleri					
	Katılımcıların Cinsiyetleri	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması
BPSÖ Puanları	Kadın	83	77,94	21,47	2,35620
	Erkek	67	78,03	20,61	2,51733

Tablo 36. BPSÖ Bağımsız Örneklem Testi'ne Ait Bulgular

Bağımsız Örneklem Testi								
		Varyansların Eşitliği için Levene Testi		Ortalamaların Eşitliği için t-test				
		F	Önm.	t	df	Önm. (2-üçlü)	Ortalama Farkı	Standart Hata Farkı
BDÖ Puanları	Eşit varsayılan varyanslar	,001	,974	-,026	148	,979	-,09009	3,46316
	Eşit varsayılmayan varyanslar			-,026	143,593	,979	-0,09009	3,44799

4.7.6 BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Gelir Düzeylerine İlişkin Bulgular

Kruskal-Wallis testi kullanılarak BPSÖ toplam puanlarına katılımcıların gelir düzeyleri açısından bakılmıştır, ve anlamlı bir farklılık olduğu gözlenmiştir ($p=,043$).

Ancak, ikili karşılaştırma yapıldığında Bonferroni düzeltmesi yapıldığından dolayı, anlamlı olan farklılıklar ortadan kalkmıştır.

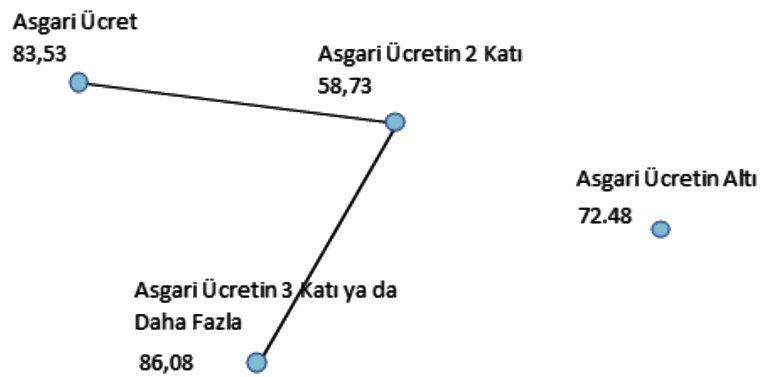
BPSÖ toplam puanları ve gelir düzeyleri arasındaki farklılık *Tablo 37*'de gösterilmiştir.

Tablo 37. BPSÖ- Bağımsız Örnekler Kruskal-Wallis Testine Ait Bulgular

Total (N)	150
Test İstatistiği	8,139
Bağımsızlık Derecesi	3
Aseptomatik Değ. (2-tarafli test)	,043

BPSÖ toplam puanları ve gelir düzeylerinin ikili karşılaştırmasına ait bulgular *Tablo 38*'de gösterilmiştir.

Tablo 38. BPSÖ- Katılımcıların Gelir Düzeylerinin İkili Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Örneklem 1- Örneklem 2	Test İstatistiği	Std. Hata	Std. Test İstatistiği	Önm.	Düzl. Önm
Asgari Ücretin 2 Katı- Asgari Ücret Altı	13,753	10,050	1,368	,171	1,000
Asgari Ücretin 2 Katı- Asgari Ücret	24,800	10,452	2,373	,018	,106
Asgari Ücretin 2 Katı- Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla	-27,350	10,864	-2,517	,012	,071
Asgari Ücret Altı- Asgari Ücret	-11,047	9,408	-1,174	,240	1,000
Asgari Ücret Altı- Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla	-13,597	9,865	-1,378	,168	1,000
Asgari Ücret- Asgari Ücretin 3 Katı ya da Daha Fazla	-2,550	10,274	-,248	,804	1,000

4.7.7 BPSÖ Puanları ve Katılımcıların Ülkelerine İlişkin Bulgular

Sonuçlar incelendiğinde Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği toplam puanları bakımından 3 ülke arasında anlamlı bir fark olmadığı gözlenmiştir ($p=,175$).

Bulgular *Tablo 39* ve *Tablo 40*'da sunulmuştur.

Tablo 39. BPSÖ- Katılımcıların Ülkeleri Açısından Kruskal-Wallis Testi'ne Ait Bulgular

	Ülkeler	N	Sıra Ortalaması
BPSÖ Puanları	Türkiye	50	69,90
	Almanya	50	84,80
	Amerika	50	71,80
	Toplam	150	

Tablo 40. BPSÖ- Katılımcıların Ülkelerine Göre Test İstatistiklerine Ait Bulgular

	BPSÖ Puanları
Ki-kare df Asemp. Önm.	3,486 2 ,175
c. Kruskal-Wallis Testi d. Grup Değişkeni: Ülkeler	

4.7.8 Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanları İlişkisine Ait Bulgular

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarında düzenli bir dağılım olmadığı için Spearman's test kullanılmıştır. Bulgulara göre, Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,414 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,414$; $p<,001$).

Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasındaki ilişkiye ait bulgular *Tablo 41*'de gösterilmiştir.

Tablo 41. YIBT ve BPSÖ Puanlarına Ait Bulgular

			YIBT Puanları	BPSÖ Puanları
Spearman 's rho	YIBT Puanları	Korelasyon Katsayısı	1,000	,414
		Önm. (2-uçlu)		,000
		N	150	150
	BPSÖ Puanları	Korelasyon Katsayısı	,414	1,000
		Önm. (2-uçlu)	,000	
		N	150	150

4.7.9 Barratt Dürtüsellik Ölçeği Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanları İlişkisine Ait Bulgular

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarında düzenli bir dağılım olmadığı için Spearman Korelasyon Testi kullanılmıştır. Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,403 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,403$; $p<,001$).

Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasındaki ilişkiye ait bulgular *Tablo 42*'de gösterilmiştir.

Tablo 42. BDÖ ve BPSÖ Puanlarına Ait Bulgular

			BDÖ Puanları	BPSÖ Puanları
Spearman 's rho	BDÖ	Korelasyon Katsayısı	1,000	,403
		Önm. (2-uçlu)		,000
		N	150	150
	BPSÖ Puanları	Korelasyon Katsayısı	,403	1,000
		Önm. (2-uçlu)	,000	150
		N	150	

5.1 Tartışma

Gün geçtikçe artan internet kullanımı ve bağımlılığı Covid-19 pandemisi sırasında ivme kazanmıştır. We are Social'ın her yıl gerçekleştirdiği araştırmalara bakıldığında internet bağımlılığının üzerine düşülmesi gereken bağımlılıklardan biri olduğu ve durumun son derece ciddi olduğu görülmektedir. Ocak 2012 tarihinde 2 milyar 177 milyon kullanıcı varken, sadece 10 yılda kullanıcı sayısının 4 milyar 95 milyon ile neredeyse 2 katına ulaştığı görülmektedir (We are Social)

Ocak ayında yayınlanan Dijital 2022 Küresel Bakış Raporu'na göre Dünya genelinde %62,5 oranında benimsenen internet, Almanya'da %93, Amerika Birleşik Devletleri'nde %92, Türkiye'de ise %82 oranında benimsenmiştir. Kullanıcılar günde ortalama 6 saat 58 dakikalarını internette geçirmektedirler. Almanya'daki kullanıcılar 5 saat 22 dakika, Amerika'daki kullanıcılar 7 saat 5 dakika ve Türkiye'deki kullanıcılar 8 saatlerini geçirmektedir (We are Social, 2022).

Yapılan bu çalışmada, internet bağımlılığı arttıkça dürtüsellik ve saldırganlık puanlarında artış olup olmadığının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu sebep ile de Young (1998) tarafından geliştirilen "Internet Addiction Test" (İnternet Bağımlılığı Testi) katılımcılar tarafından cevaplanmıştır. Dürtüsellik puanlarını ölçmek için ise Barratt (1995) tarafından geliştirilen "Impulsiveness Scale (BIS-11) (Dürtüsellik Ölçeği), ve saldırganlık puanlarını ölçmek için de Buss ve Perry (1992) tarafından geliştirilen "Aggression Questionnaire" (Saldırganlık Ölçeği) kullanılmıştır.

Yapılan literatür taramalarında benzer çalışmaların katılımcı sayısının 70 ile 241 arasında olduğu görülmektedir. Çalışmalarda, Tip 1 hata olasılığı (α) 0,05 (%95 güven aralığında), ve z değeri 1,96 olarak verilmiştir. Karşılaştırmalı çalışmalarda ise, evrendeki ağırlıklara bakılmaksızın eşit temsil tercih edilebildiği görülmüştür. Bu bilgiler ışığında yapılan hesaplamalarla; örneklem büyüklüğünün üç ülke için eşit olmasına özen gösterilerek katılımcı sayısı, her ülkeden 100 kişi olmak üzere 300 kişi olarak belirlenmiştir. Katılımcı sayısı belirlenirken, benzer çalışmalara göre 300 katılımcının yeterli olması ve Almanya ile Amerika'dan fazla katılımcı bulunamama ihtimali de göz önünde bulundurulmuştur.

Ancak Covid-19 pandemisi sebebi ile hedeflenen katılımcı sayısı, her ülkeden 50 kişi olacak şekilde 150 kişiye düşürülmek zorunda kalınmıştır. Bunun sonucunda çalışma, 18 yaşından büyük ve 65 yaşından küçük, okuryazar ve soruları yanıtlayabilecek düşünsel kapasiteye sahip olan 150 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırma, internet bağımlılığında dürtüsellik ve saldırganlığı inceleyen ilk çalışma olmasının yanı sıra bu bağlamda Türkiye, Almanya ve Amerika'daki katılımcıları karşılaştıran ilk çalışmadır. İnternet Bağımlılığı Testi, Dürtüsellik Testi ve Saldırganlık Testi'nin sonuçları ayrı ayrı analiz edilmiştir.

“YIBT'den alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan 60'tır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır ve ölçekten alınan yüksek puanlar internet bağımlılığı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir” (Kutlu ve diğerleri, 2016). Katılımcıların puanları 15 ile 60 puan arasında değişmektedir. Çalışmada YIBT sonuçlarına göre cinsiyetler ve eğitim durumları arasında anlamlı fark bulunmazken, ülkeler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Farklılığın ise Almanya ve Türkiye arasında olduğu gözlenmiştir.

“2012 yılında Amerika'da gerçekleştirilen çalışmaya kadar hiçbir çalışma dürtüsellüğün yaygınlığını tahmin etmedi ve genel popülasyondaki korelasyonlarını incelememi. 18 yaş üzeri 34.653 katılımcı ile gerçekleştirilen bu çalışmanın sonuçlarına göre dürtüsellik erkekler ve genç bireyler arasında %17 oranında yaygın olarak gözleniyordu” (Chamorro ve diğerleri, 2012).

“Dürtüsellliği ölçmek için kullanılan Barratt Dürtüsellik Ölçeği; dikkat, devinimsel, öz-kontrol, bilişsel karmaşıklık, sabır ve bilişsel istikrarsızlık alt faktörlerini kapsayan birincil düzey faktörleri; ve dikkatsel dürtüsellik, devinimsel dürtüsellik ve plansızlık alt faktörlerini kapsayan ikincil düzey faktörlerden oluşur. BDÖ puanları üç alt ölçeğe göre hesaplanır: dikkatsel dürtüsellik, motor dürtüsellik ve plansız dürtüsellik. Toplam puan 30 ile 120 arasında değişmektedir ve daha yüksek puanlar daha fazla dürtüsellığe işaret etmektedir” (Patton, Stanford ve Barratt, 1995).

150 katılımcının toplam puanlarının en az 40, en fazla 93 olduğu gözlenmiştir. Dikkatsel dürtüsellik belirli bir işe odaklanamama açısından önemlidir (5, 6, 9, 20, 24, 26, 28 numaralı sorular). Katılımcıların dikkatsel dürtüsellik puanları 10 ila 27 arasında değişmektedir. Devinimsel dürtüsellik puanları aniden ve hazırlıksız gerçekleşen aceleci hareketleri anlamamızda yardımcı olmaktadır (2, 3, 4, 16, 17, 19,

21, 22, 23, 25, 30 numaralı sorular). Katılımcıların devinimsel dürtüsellik puanlarına baktığımızda puanlar 11 ila 41 arasında değişmektedir. Plansız dürtüselligi ise plan yapmadan ve yeterince düşünmeden harekete geçme eylemlerini anlamamıza yardımcı olur (1, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 27, 29 numaralı sorular). Plansız dürtüsellik puanlarına baktığımız zaman puanlar 13 ila 40 arasında değişmektedir.

Gerçekleştirilen çalışmanın BDÖ sonuçlarına göre, Amerika’da 2004-2005 yıllarında tamamlanan çalışmanın aksine cinsiyetler açısından fark gözlenememiştir. Eğitim durumları ve ülkeler açısından bakıldığında da anlamlı fark bulunamazken; mesleki açıdan ve gelir düzeyleri açısından anlamlı fark bulunmuştur. BDÖ puanlarında düzenli bir dağılım olmadığı için Spearman Korelasyon Testi kullanılmıştır. Bulgulara göre Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanları arasında pozitif yönde orta derecede anlamlı bir ilişki vardır.

“Saldırganlık, genel olarak başka bir kişiye fiziksel veya psikolojik zarar veren davranış olarak tanımlanır” (Barratt, 2001). Klasik saldırganlık araştırmalarına göre, saldırganlıkla sonuçlanan dürtüler önemli bir yer tutar. Bu dürtüler, hüsrana (Berkowitz, 1989), saldırgan yapılar ve çağrışımların erişilebilirliği (Dollard ve diğerleri, 1939), saldırgan eylemler için içselleştirilmiş senaryolar (Huesmann, 1986) ve uyarılma (Berkowitz, 1989) gibi geçici içsel durumları içerir (Zillmann ve diğerleri, 1972)

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği ise saldırganlığın dört farklı boyutu olan fiziksel saldırganlık, düşmanlık, öfke ve sözel saldırganlığı ölçmektedir. Fiziksel saldırganlık alt ölçeği, başkalarına fiziksel olarak zarar verme ile ilişkili 9 sorudan (2, 5, 8, 11, 13, 16, 22, 25, 29); düşmanlık alt ölçeği saldırganlığın bilişsel boyutunu ölçmeyi hedefleyen 8 sorudan (3, 7, 10, 15, 17, 20, 24, 26); öfke alt ölçeği, saldırganlığın duygusal boyutunu ölçmeyi hedefleyen 7 sorudan (1, 9, 12, 18, 19, 23, 28); sözel saldırganlık alt ölçeği ise, başkalarını sözel yolla incitmeyi içeren 5 sorudan (4, 6, 14, 21, 27) oluşmaktadır (Madran, 2012). Alınan puan arttıkça saldırganlık düzeyi artmaktadır.

BPSÖ fiziksel saldırganlık puanlarına bakıldığında katılımcıların en az 9 puan, en fazla 42 puan; BPSÖ düşmanlık puanlarına bakıldığında en az 9 puan, en fazla 38 puan.; BPSÖ öfke puanlarına bakıldığında en az 8 puan, en fazla 35 puan; BPSÖ

sözel saldırganlık puanlarına bakıldığında en az 6 puan, en fazla 25 puan aldıkları gözlenmiştir. Çalışmada BPSÖ sonuçlarına göre cinsiyetler ve ülkeler açısından anlamlı fark bulunmazken; gelir düzeyleri açısından anlamlı fark bulunmuştur.

BPSÖ puanlarında düzenli bir dağılım olmadığı için Spearman testi kullanılmıştır. Bulgulara göre, YIBT ve BPSÖ puanları arasında pozitif yönde orta derecede anlamlı bir ilişki vardır. Aynı şekilde, BDÖ ve BPSÖ puanları arasında da pozitif yönde orta derecede anlamlı bir ilişki vardır.

Bu çalışmadan çıkan sonuçlara bakıldığında, YIBT ve BDÖ puanları arasında; YIBT ve BPSÖ puanları arasında; BDÖ ve BPSÖ puanları arasında pozitif yönde orta derecede anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. YIBT sonuçları açısından ülkeler arasında fark olduğu gözlenirken; BDÖ ve BPSÖ puanları açısından ülkeler arasında fark olmadığı gözlenmiştir. Bu bağlamda, ölçeklerin uygulandığı Türkiye, Almanya ve Amerika popülasyonlarının internet kullanımı açısından kültürel farklılıkları olduğundan bahsedilebilirken, dürtüsellik ve saldırganlık anlamında ise benzerlikleri olduğundan bahsedilebileceği düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

o Yapılan çalışmada, Young'ın (1998) geliştirdiği, asıl ismi "Internet Addiction Test" olan ölçek ile katılımcıların internet bağımlılığı düzeyleri ölçülmüştür. Barratt'ın (1995) geliştirdiği "Impulsiveness Scale (BIS-11)"(Dürtüsellik Ölçeği) ile dürtüsellik puanları hesaplanmış, Buss ve Perry'nin (1992) geliştirdiği "Aggression Questionnaire" (Saldırganlık Ölçeği) ile de saldırganlık puanları ölçülmüştür. İnternet Bağımlılığı Testi'nden alınan puanların dürtüsellik ve saldırganlık testlerinden alınan puanları etkileyip etkilemediğine dair gözlemler yapılmıştır. Literatüre bakıldığında, internet bağımlılığı ile dürtüsellik ve saldırganlık arasındaki ilişkiyi değerlendiren bir çalışma olmadığı görülmüştür.

o Analiz sonuçlarına göre, Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Barratt Dürtüsellik Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,398 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,398$; $p<,001$).

o Analiz sonuçlarına göre, Young İnternet Bağımlılığı Testi ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,414 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,414$; $p<,001$).

o Analiz sonuçlarına göre, Barratt Dürtüsellik Ölçeği ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında pozitif yönde ,403 orta derecede bir ilişki vardır ve bu ilişki anlamlıdır ($r=0,403$; $p<,001$).

o Özet olarak, Young İnternet Bağımlılığı Testi sonuçlarının Barratt Dürtüsellik Ölçeği Puanlarını ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği puanlarını etkilediği saptanmıştır.

o Gelecek araştırmalarda; daha çok katılımcı ile çalışılması ve sadece Young İnternet Bağımlılığı Testi puanları yüksek olan katılımcıların tercih edilmesi internet bağımlılığının dürtüsellik ve saldırganlık puanları ile ilişkisinin daha net saptanması konusunda katkı sağlayacaktır. Araştırmanın katılımcı örnekleminin genişletilmesinin hem klinik açıdan hem de literatür açısından önemli bir rol oynayacağı düşünölmektedir.

Kaynaklar

- Adıgüzel, V., Özdemir, N., & Şahin, Ş. K. (2019). Childhood traumas in euthymic bipolar disorder patients in Eastern Turkey and its relations with suicide risk and aggression. *Nordic Journal of Psychiatry*, 73(8), 490-496.
- American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, 5. Arlington, VA: American Psychiatric Association; 2013. 991 pp
- Andıç S., & Batugün, D. A. (2021). Development of internet addiction scale based on DSM-5 diagnostic criteria: An evaluation in terms of internet gaming disorder. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2021, 32(1), 33-42. doi: 10.5080/u23194
- Balcı Ş., & Gülnar, B. (2013). Üniversite öğrencileri arasında internet bağımlılığı ve internet bağımlılarının profili. *Selçuk İletişim*, 6 (1), 5-22.
- Beard K. W. (2005). Internet addiction: A review of current assessment techniques and potential assessment questions. *Cyberpsychol Behav.*, 8:7-14.
- Buss A., H., Perry, M. (1992). The aggression questionnaire. *J Pers Soc Psych*, 63: 452-9.
- Chang, L., Schwartz, D., Dodge, K. A., & McBride-Chang, C. (2003). Harsh parenting in relation to child emotion regulation and aggression. *Journal of Family Psychology*, 17(4), 598.
- Coie, J. D., & Dodge, K. A. (1998). Aggression and antisocial behavior. In W. Damon & N. Eisenberg (Ed.), *Handbook of child psychology: Social, Emotional, and Personality Development* (pp. 779-862). Hoboken, NJ, US: John Wiley & Sons Inc.

- Coles E. M. (1997). Impulsivity in Major Mental Disorders, In C.D. Webster and M.A. Jackson (Eds.), *Impulsivity: Theory, Assessment and Treatment*. New York, NY: Guilford, 180-194
- Daruna, J. H., and Barnes, P. A. (1993). "A neurodevelopmental view of impulsivity," in *The Impulsive Client: Theory, Research and Treatment*, eds W. G. McCown, J. L. Johnson, and M. B. Shure (Washington, DC: American Psychological Association), 23–37. doi: 10.1037/10500-002
- Donohew, L., Zimmerman, R., Cupp, P. S., Novak, S., Colon, S., and Abell, R. (2000). Sensation seeking, impulsive decision-making, and risky sex: implications for risk-taking and design of interventions. *Pers. Individ. Dif.* 28, 1079–1091. doi: 10.1016/S0191-8869(99)00158-0
- Garofalo, C., Velotti, P., & Zavattini, G. C. (2018). Emotion regulation and aggression: The incremental contribution of alexithymia, impulsivity, and emotion dysregulation facets. *Psychology of Violence*, 8(4), 470– 483.
- Grant J. E., Potenza M. N., Weinstein A., Gorelick D. A. Introduction to behavioral addictions. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 2010;36((5)):233–241
- Guerrieri, R., Nederkoorn, C., and Jansen, A. (2007a). How impulsiveness and variety influence food intake in a sample of healthy women. *Appetite* 48, 119–122.
- Herman A., M, Critchley H., D and Duka T (2018). Risk-Taking and Impulsivity: The Role of Mood States and Interoception. *Front. Psychol.* 9:1625. doi: 10.3389/fpsyg.2018.01625

- Klimkiewicz, A., Jakubczyk, A., Wnorowska, A., Klimkiewicz, J., Bohnert, A., Ilgen, M. A., et al. (2014). Violent behavior and driving under the influence of alcohol: prevalence and association with impulsivity among individuals in treatment for alcohol dependence in Poland. *Eur. Addict. Res.* 20, 151–158. doi: 10.1159/000356192
- Köksal B., Karaca S., Çıtak S. (2020). Examination of impulsiveness and aggression in substance abuse, *J Clin Psy.* 23(1): 23-33.
- Kuss D. J., Griffiths M. D. Online Social Networking and Addiction - a Review of the Psychological Literature. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2011;8((9)):3528–3552.
- Kutlu, M., Savcı M., Demir, Y. ve Aysan, F. (2016). Young internet bağımlılığı testi kısa formunun türkçe uyarlaması: Üniversite Öğrencileri ve Ergenlerde Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(Ek1), 69-76.
- Kuzucu, Y., & Sariot-Ertürk, Ö. (2020). Psychometric Properties of Turkish Version of Aggression Questionnaire Short Form in Adolescents and Adults. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 11(3), 243-265.
- Lee HW, Choi JS, Shin YC et al. (2012). Impulsivity in internet addiction: A comparison with pathological gambling. *Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking* 15: 373-7.
- Lozano, J. H., Gordillo, F., and Pérez, M. A. (2014). Impulsivity, intelligence, and academic performance: testing the interaction hypothesis. *Pers. Individ. Dif.* 6, 63–68. doi: 10.1016/j.paid.2014.01.013
- Madran, H. A. D. (2012). Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması, *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(2), 1-6.

- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370.
- Meule, A., and Kübler, A. (2014). Double trouble. Trait food craving and impulsivity interactively predict food-cue affected behavioral inhibition. *Appetite* 79, 174–182. doi: 10.1016/j.appet.2014.04.014
- Moeller, F. G., Barratt, E. S., Dougherty, D. M., Schmitz, J. M., and Swann, A. C. (2001). Psychiatric aspects of impulsivity. *Am. J. Psychiatry* 158, 1783–1793. doi: 10.1176/appi.ajp.158.11.1783
- Moyer, K. E. (1982). The origins of aggression in child nurturance (pp. 243-260) Springer, Boston, MA.
- Pearson, M. R., Murphy, E. M., and Doane, A. N. (2013). Impulsivity-like traits and risky driving behaviors among college students. *Accid. Anal. Prev.* 53, 142–148. doi: 10.1016/j.aap.2013.01.009
- Potenza M. N. Should Addictive Disorders Include Non-Substance-Related Conditions? *Addiction (Abingdon, England)*, 101 Suppl(s1), 2006:142–151.
- Reyna, C., Sanchez, A., Ivacevich, M. G. L., & Brussino, S. (2011). The Buss-Perry Aggression Questionnaire: construct validity and gender invariance among Argentinean adolescents. *International Journal of Psychological Research*, 4(2), 30-37.
- Ríos-Bedoya, C. F., Wilcox, H. C., Piazza, M., and Anthony, J. C. (2008). Children taking risks: the association with cocaine and other drug use by young adulthood. *Addiction Behavior* 33, 1154–1161. doi: 10.1016/j.addbeh.2008.04.016

Ryu H, Lee JY, Choi A et al (2018) The relationship between impulsivity and internet gaming disorder in young adults: mediating effects of interpersonal relationships and depression. *International journal of environmental research and public health* 15: 458.

Schweizer, K. (2002). Does impulsivity influence performance in reasoning? *Pers. Individ. Dif.* 33, 1031–1043. doi: 10.1016/S0191-8869(01)00209-4

Sexton, M. B., Davis, A. K., Buchholz, K. R., Winters, J. J., Rauch, S. A. M., Yzquibell, M., Chermack, S. T. (2019). Veterans with recent substance use and aggression: PTSD, substance use, and social network behaviors. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 11(4), 424-433.

Shen, I. H., Lee, D. S., and Chen, C. L. (2014). The role of trait impulsivity in response inhibition: event-related potentials in a stop-signal task. *Int. J. Psychophysiol.* 91, 80–87. doi: 10.1016/j.ijpsycho.2013.11.004

Spinella M. Normative data and a short form of the Barratt impulsiveness scale. *Int J Neurosci* 2007; 117:359-368.

Springer, Boston, MA. Orpinas, P., & Frankowski, R. (2001). The Aggression Scale: A self-report measure of aggressive behavior for young adolescents. *The Journal of Early Adolescence*, 21(1), 50-67.

Stanford M. S., Barratt E. S., Factor structure of the Barratt Impulsiveness Scale, *J Clin Psychol* 1995; 51:768-774.

Steinberg, L., Sharp, C., Stanford, M. S., & Tharp, A. T. (2013). New tricks for an old measure: The development of the Barratt Impulsiveness Scale–Brief (BIS-Brief). *Psychological Assessment*, 25(1), 216–226.

- Tamam, L., Güleç, H. ve Karataş, G. (2013), Barratt Dürtüsellik Ölçeği Kısa Formu (Bis-11-Kf) Türkçe Uyarlama Çalışması, *Nöropsikiyatri Arşivi*, 50(2), 130-134.
- Van Blyderveen, S., Lafrance, A., Emond, M., Kosmerly, S., O'Connor, M., and Chang, F. (2016). Personality differences in the susceptibility to stress-eating: the influence of emotional control and impulsivity. *Eat. Behav.* 23, 76–81.
- Van Rooij A. J. Online video game addiction. Exploring a new phenomenon [PhD Thesis]. Rotterdam, The Netherlands: Erasmus University Rotterdam; 2011.
- Van Rooij A. J., PRAUSE N., A critical review of “Internet addiction” criteria with suggestions for the future, *J Behav Addict.*, 2014 Dec; 3(4): 203–213.
- Vitoratou, S., Ntzoufras, I., Smyrnis, N., & Stefanis, N. C. (2009). Factorial composition of the Aggression Questionnaire: A multi-sample study in Greek adults. *Psychiatry Research*, 168(1), 32–39.
- Vitoratou, S., Ntzoufras, I., Smyrnis, N., & Stefanis, N. C. (2009). Factorial composition of the Aggression Questionnaire: A multi-sample study in Greek adults. *Psychiatry Research*, 168(1), 32–39.
- Young, K. S. (1998). Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction and a winning strategy for recovery. John Wiley & Sons.
- Young K. S. (1998b). Internet addiction: the emergence of anew clinical disorder. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 1((3)):237–244.
- Young K. S. (2004). Internet addiction, *Am Behav Sci.* 48(4): 402-415.
- Young, K. S. & Rogers, R. C. (1997). The relationship between depression and Internet addiction. *Cyberpsychol Behav*, 1(1), 25- 28.

Ekler

8.1. Bilgilendirilmiş Olur Formu (Türkçe)

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi Burçin MORAN tarafından yürütülen “İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örneğinde İncelenmesi” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkına sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniziz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın Amacı: İnternet bağımlılığı olan bireylerde dürtüsellik ve saldırganlık düzeyi ile dürtüsellik ve saldırganlık arasındaki ilişkiyi incelemek.
- Araştırmanın İçeriği: Türkiye, Almanya ve Amerika’da bulunan 18-65 yaş arasındaki katılımcıların internet bağımlılığı, dürtüsellik ve saldırganlık düzeyleri ölçülecektir.

- c. Araştırmanın Nedeni: ☐ Özgün araştırma ☒ Tez çalışması
- d. Araştırmanın Öngörülen Süresi (*Araştırma takviminde öngörülen süredir*): 18 Ay
- e. Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı: 150
- f. Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Türkiye, Almanya, Amerika

2. Çalışmaya Katılım Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru sorma ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım. Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (Kendi el yazısı ile)

Adı:

Soyadı:

İmzası:

(Varsa) Velayet veya Vesayet Altında Bulunanlar İçin:

Veli veya Vasisinin (kendi el yazısı ile)

Adı:

Soyadı:

İmzası:

Not: Bu form, iki nüsha halinde düzenlenir. Bu nüshalardan biri imza karşılığında gönüllü kişiye verilir, diğeri araştırmacı tarafından saklanır.

Yürütücünün;	(Varsa) Danışmanın	(Varsa) Diğer Araştırmacıların
Adı Soyadı ve İmzası	Adı Soyadı ve İmzası	Adı Soyadı ve İmzası
Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL		Burçin MORAN

* Bilgilendirilmiş onam formu, bütün araştırmacılar tarafından imzalanmalıdır.

8.2 Türkçe Demografik Bilgi Formu

Sizi Burçin MORAN tarafından yürütülen “İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örnekleminde İncelenmesi” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkına sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniziz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Yaş (18-65)

.....

Cinsiyet

Kadın ()

Erkek ()

Yürütücünün;

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

(Varsa) Danışmanın

Adı Soyadı ve İmzası

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Burçin MORAN

Eğitim

Lise ()

Lisans ()

Lisansüstü ()

Ülke

Türkiye ()

Almanya ()

Amerika ()

Meslek

Çalışıyor ()

Çalışmıyor ()

Öğrenci ()

Gelir Düzeyi (Asgari ücret

Asgari Ücret Altı ()

Asgari Ücret ()

Asgari Ücretin 2 Katı ()

Asgari Ücretin 3 Katı ()

Medeni Hal

Evli ()

Bekar ()

Yürütücünün;

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

(Varsa) Danışmanın

Adı Soyadı ve İmzası

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Burçin MORAN

Alkol Kullanımı

Yok ()

Nadiren ()

Haftada 1 Kadeh ()

Günde 1 Kadeh ()

Sigara Kullanımı

Yok ()

Bırakmış ()

Haftada 1 Paket ()

Günde 1 Paket ya da daha fazla ()

Yürütücünün;

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

(Varsa) Danışmanın

Adı Soyadı ve İmzası

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Burçin MORAN

8.3 YOUNG İNTERNET BAĞIMLILIĞI TESTİ - KISA FORMU (YİBT-KF)

Sizi Burçin MORAN tarafından yürütülen “İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örnekleminde İncelenmesi” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkına sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

YOUNG İNTERNET BAĞIMLILIĞI TESTİ

YÖNERGE: Aşağıdaki listede internet kullanımını belirlemeye yardımcı olan sorular yer almaktadır. Lütfen sorularda belirtilen durumları hangi sıklıkta yaşadığınıza ilişkin size en yakın gelen cevabı işaretleyiz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Burada doğru veya yanlış cevap ya da yanıltıcı sorular bulunmamaktadır. Sadece sizin internet kullanım düzeyinize dair bilgiler elde etmek istenmektedir.

- 1- Hiçbir zaman
- 2- Nadiren
- 3- Bazen
- 4- Sıklıkla
- 5- Her zaman

		1	2	3	4	5
1	Hangi sıklıkta planladığınızdan daha fazla internette kalırsınız?					
2	Hangi sıklıkta ailenizle ilgili işleri ihmal ederek internette daha fazla zaman harcarsınız?					
3	Okul veya ders ile ilgili çalışmalarınız hangi sıklıkta internette harcadığınız süre yüzünden zarar görmektedir?					
4	Birileri internette ne yaptığınızı sorduğunda hangi sıklıkta sır gibi saklar veya savunmaya geçersiniz?					
5	Birileri siz internette iken canınızı sıkarsa hangi sıklıkta onları tersler, onlara bağırır ve öfkeli davranırsınız?					
6	Hangi sıklıkta gece internette harcadığınız süre yüzünden uykusuz kalırsınız?					
7	İnternete bağlı değilken hangi sıklıkta internetle avunur veya internete bağlı olduğunuz hayalini kurarsınız?					
8	İnternette iken hangi sıklıkta kendinizi 'birkaç dakika daha 'derken bulursunuz?					
9	Hangi sıklıkta internette harcadığınız zamanı azaltmak için uğraşırsınız ve başarısız olursunuz?					
10	Ne kadar süre internette olduğunuzu hangi sıklıkta saklamaya çalışırsınız?					
11	Hangi sıklıkta başkalarıyla dışarı çıkmak yerine internette daha fazla zaman harcamayı tercih edersiniz?					
12	İnternete bağlanamadığınızda hangi sıklıkta kendinizi bunalımda, karamsar ve sinirli hissedip, internete bağlandığınızda bu şikayetlerinizin hemen geçtiğini görürsünüz?					

Ek-2

İTERNET UYGULAMA KONTROL LİSTESİ

Lütfen geçen ay aşağıdaki çevrimiçi etkinliklerden yararlanma sürenizin yüzdesini tahmin ediniz:

1- Hiçbir zaman/ Nadiren (%24-%0)

2- Bazen (%49-%25)

3- Sıklıkla (%74-%50)

4- Her zaman (%100-%75)

____ Yetişkin Eğlence Siteleri

____ İş Epostası

____ İş İçin İnternette Gezinme

____ Sohbet Odaları

____ Tartışma Siteleri

____ Anlık Mesajlaşma

____ Haber Siteleri

____ Online Açık Artırmalar

____ Çevrimiçi Bahis

____ Online Oyun

____ Çevrimiçi Alışveriş

____ Diğer ...

____ Kişisel Eposta

____ Eğlence İçin İnternette Gezinme

____ Borsa Simsarlığı

Yürütücünün;

(Varsa) Danışmanın

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Adı Soyadı ve İmzası

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

8.4 Barratt Dürtüsellik Ölçeği Türkçe Formu

Sizi Burçin MORAN tarafından yürütülen “İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örnekleminde İncelenmesi” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkına sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

BARRATT DÜRTÜSELLİK ÖLÇEĞİ (BDÖ)

YÖNERGE: Aşağıdaki listede dürtüsellik düzeyini belirlemeye yardımcı olan sorular yer almaktadır. Lütfen sorularda belirtilen durumları hangi sıklıkta yaşadığınıza ilişkin size en yakın gelen cevabı işaretleyiz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Burada doğru veya yanlış cevap ya da yanıltıcı sorular bulunmamaktadır. Sadece sizin dürtüsellik düzeyinize dair bilgiler elde etmek istenmektedir.

1- Hiçbir zaman/ Nadiren

2- Bazen

3- Sıklıkla

4- Her zaman

Yürütücünün;

(Varsa) Danışmanın

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Adı Soyadı ve İmzası

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

		1	2	3	4
1	İşlerimi dikkatle planlarım.				
2	Düşünmeden iş yaparım.				
3	Hızla karar veririm.				
4	Hiçbir şeyi dert etmem				
5	Dikkat etmem.				
6	Uçuşan düşüncelerim var.				
7	Seyahatlerimi çok önceden planlarım.				
8	Kendimi kontrol edebilirim.				
9	Kolayca konsantre olurum.				
10	Düzenli para biriktiririm.				
11	Derslerde veya oyunlarda yerimde duramam.				
12	Dikkatli düşünen birisiyim.				
13	İş güvenliğine dikkat ederim.				
14	Düşünmeden bir şeyler söylerim.				
15	Karmaşık problemler üzerinde düşünmeyi severim.				
16	Sık sık iş değiştiririm.				
17	Düşünmeden hareket ederim.				
18	Zor problemler çözmem gerektiğinde kolayca sıkılırım.				
19	Aklıma estiği gibi hareket ederim.				

20	Düşünerek hareket ederim.				
21	Sıklıkla evimi değiştiririm.				
22	Düşünmeden alışveriş yaparım.				
23	Aynı anda sadece bir tek şey düşünebilirim.				
24	Hobilerimi değiştiririm.				
25	Kazandığımdan daha fazla harcarım.				
26	Düşünürken sıklıkla zihnimde konuyla ilgisiz düşünceler oluşur.				
27	Şu an ile gelecekte daha fazla ilgilenirim.				
28	Derslerde veya sinemada rahat oturamam				
29	Yap-boz/ puzzle çözmeyi severim.				
30	Geleceğimi düşünen biriyim.				

Yürütücünün;

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

(Varsa) Danışmanın

Adı Soyadı ve İmzası

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Burçin MORAN

8.5 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Türkçe Formu

Sizi Burçin MORAN tarafından yürütülen “İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örneğinde İncelenmesi” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkına sahiptir. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniziz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

BUSS-PERRY SALDIRGANLIK ÖLÇEĞİ (BPSÖ)

YÖNERGE: Aşağıdaki listede saldırganlık düzeyini belirlemeye yardımcı olan sorular yer almaktadır. Lütfen sorularda belirtilen durumları hangi sıklıkta yaşadığınıza ilişkin size en yakın gelen cevabı işaretleyiz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Burada doğru veya yanlış cevap ya da yanıltıcı sorular bulunmamaktadır. Sadece sizin saldırganlık düzeyinize dair bilgiler elde etmek istenmektedir.

- 1- Kesinlikle Katılmıyorum
- 2- Katılmıyorum
- 3- Kararsızım
- 4- Katılıyorum
- 5- Tamamen Katılıyorum

		1	2	3	4	5
1	Bazı arkadaşlarım benim öfkeli biri olduğumu söylerler.					
2	Gerekirse hakkımı korumak için şiddete başvurabilirim.					
3	Birisi bana fazlasıyla iyi davrandığında “acaba benden ne istiyor” diye düşünürüm.					
4	Arkadaşlarımın görüşlerine katılmadığım zaman bunu onlara açıkça söylerim.					
5	Öfkeden deliye döndüğümde bir şeyler kırıp dökerim.					
6	İnsanlar benim görüşlerime katılmadıklarında onlarla tartışmaktan kendimi alıkoyamam.					
7	Zaman zaman bazı olaylara/kişilere yönelik kırgınlığım uzun süre bitmek bilmez.					
8	Bazen başkalarına vurma dürtümü kontrol edemiyorum.					
9	Sakin yapılı biriyimdir.					
10	Tanımadığım insanlar bana fazla yakın davrandıklarında onlara şüpheyle yaklaşırım					
11	Daha önce, tanıdığım insanları tehdit ettiğim oldu.					
12	Çok çabuk parlar ve hemen sakinleşirim.					
13	Birisi bana sataşırsa kolaylıkla onu itip tartaklayabilirim.					
14	İnsanlar sinirimi bozduklarında kolaylıkla onlar hakkında ne düşündüğümü söyleyebilirim.					
15	Zaman zaman kıskançlık beni yiyip bitirir.					

16	Bir insana vurmanın mantıklı bir gerekçesi olamayacağını düşünüyorum.					
17	Bazen hayatın bana adaletsiz davrandığını düşünürüm.					
18	Öfkemi kontrol etmekte zorluk çekerim.					
19	Yapmak istediğim bir şey engellendiğinde kızgınlığımı açıkça ortaya koyarım.					
20	Zaman zaman insanların arkamdan güldüğü duygusuna kapılırım.					
21	İnsanlarla sıkça görüş ayrılığına düşerim.					
22	Birisi bana vurursa ben de karşılık veririm.					
23	Bazen kendimi patlamaya hazır bir bomba gibi hissediyorum.					
24	Diğer insanların her zaman çok iyi fırsatlar yakaladıklarını düşünüyorum.					
25	Birisi beni iterse onunla kavgaya tutuşurum.					
26	Arkadaşlarımdan arkamdan konuştuklarını biliyorum.					
27	Arkadaşlarımdan münakaşacı/ tartışmayı seven biri olduğumu söylerler.					
28	Bazen olmadık şeylere ortada mantıklı bir neden yokken aniden sinirlenir, tepki veririm.					
29	Çoğu insana kıyasla daha sık kavgaya karıştığımı söyleyebilirim.					

Yürütücünün;

Adı Soyadı ve İmzası

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

(Varsa) Danışmanın

Adı Soyadı ve İmzası

(Varsa) Diğer Araştırmacıların

Adı Soyadı ve İmzası

Burçin MORAN

8.6 İngilizce Bilgilendirilmiş Onay Formu

INFORMED CONSENT FORM

PLEASE TAKE TIME TO READ THIS DOCUMENT CAREFULLY

We invite you to the **research** conducted by Burçin MORAN titled "*Examination of Impulsivity and Aggression in Internet Addiction in the Sample of Turkey, Germany and United States*". Before deciding whether to participate in this research or not, you need to know why and how the research will be conducted. For this reason, it is very important to read and understand this form. If there are things you do not understand and are not clear to you, or if you would like more information, ask us.

Participation in this study is entirely **voluntary**. You have the right **not to participate** in the study or to **quit** at any time after joining. **Your response to the study will be interpreted as giving your consent to participate in the study.** Do not be under the pressure or suggestion of anyone while answering the questions on the **forms** given to you. Personal information obtained from these forms will be kept completely confidential and used only for research purposes.

3. Information about the Research:

- g. Purpose of Research: To examine the relationship between impulsivity and aggression, and impulsivity and aggression in individuals with Internet addiction.
- h. Research Content: Internet addiction, impulsivity and aggression levels of the participants between the ages of 18-65 will be measured in Turkey, Germany and United States.
- i. Reason of Research: ☐ Original Research ☒ Thesis

- j. Projected duration of research (*Time foreseen in the research calendar*): 18 Months
- k. The Number of Participants / Volunteers Expected to Participate in the Study: 150
- l. f. Research Place (s): Turkey, Germany, United States

4. 2. Approval for Participation in the Study:

I have read the above information that should be given to the participant / volunteer before the research and I fully understood the scope and purpose of the study I was asked to participate in, and my responsibilities as a volunteer. **Written and verbal explanation about the study was made by the researcher named below, I had the opportunity to ask questions and discuss and I got satisfactory answers. I was also told verbally about the possible risks and benefits of the study.** I realized that I could quit this study at any time and without giving any reason, and if I quit, I would not encounter any negative effects. Under these circumstances, I agree to participate in the research in question of my own free will, without any pressure or coercion.

Participant (in his/her own handwriting)

Name and Surname:

Signature:

(If Any) For Those Under Custody or Guardianship:

Parent or Guardian (in his/her own handwriting)

Name and Surname:

Signature:

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

Note: This form is drawn up in duplicate. One of these copies is given to the volunteer in return for signature, and the other is kept by the researcher.

8.7 İngilizce Demografik Bilgi Formu

We invite you to the **research** conducted by Burçin MORAN titled "*Examination of Impulsivity and Aggression in Internet Addiction in the Sample of Turkey, Germany and United States*". Before deciding whether to participate in this research or not, you need to know why and how the research will be conducted. For this reason, it is very important to read and understand this form. If there are things you do not understand and are not clear to you, or if you would like more information, ask us.

Participation in this study is entirely **voluntary**. You have the right **not to participate** in the study or to **quit** at any time after joining. **Your response to the study will be interpreted as giving your consent to participate in the study.** Do not be under the pressure or suggestion of anyone while answering the questions on the **forms** given to you. Personal information obtained from these forms will be kept completely confidential and used only for research purposes.

DEMOGRAPHIC INFORMATION FORM

Age (18-65)

.....

Gender

Male ()

Female ()

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

Education

High School ()

Undergraduate ()

Graduate ()

Country

Turkey ()

Germany ()

United States ()

Profession

Working ()

Not Working ()

Student ()

Income

Below the Minimum Wage ()

Minimum Wage ()

2 Times the Minimum Wage ()

3 Times the Minimum Wage ()

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

Marital Status

Married ()

Single ()

Alcohol Consumption

None ()

Rarely ()

A Glass per Week ()

A Glass a Day ()

Smoking

None ()

Left ()

A Package per Week ()

A Package per Day or More ()

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

8.8 Young İnternet Bağımlılığı İngilizce KISA FORMU (YİBT-KF)

We invite you to the **research** conducted by Burçin MORAN titled "*Examination of Impulsivity and Aggression in Internet Addiction in the Sample of Turkey, Germany and United States*". Before deciding whether to participate in this research or not, you need to know why and how the research will be conducted. For this reason, it is very important to read and understand this form. If there are things you do not understand and are not clear to you, or if you would like more information, ask us.

Participation in this study is entirely **voluntary**. You have the right **not to participate** in the study or to **quit** at any time after joining. **Your response to the study will be interpreted as giving your consent to participate in the study.** Do not be under the pressure or suggestion of anyone while answering the questions on the **forms** given to you. Personal information obtained from these forms will be kept completely confidential and used only for research purposes.

YOUNG'S INTERNET ADDICTION TEST

DIRECTIONS: The following list contains questions that help determine internet usage. Please mark the answer that comes closest to you regarding how often you experience the situations specified in the questions, and do not leave any questions blank. There are no right or wrong answers or misleading questions here. It is only desired to obtain information about your internet usage level.

1 = Not Applicable

2 = Rarely

3 = Sometimes

4 = Frequently

5 = Always

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

		1	2	3	4	5
1	How often do you find that you stay online longer than you intended?					
2	How often do you neglect household chores to spend more time online?					
3	How often do your grades or schoolwork suffer because of the amount of time you spend online?					
4	How often do you become defensive or secretive when anyone asks you what you do online?					
5	How often do you snap, yell, or act annoyed if someone bothers you while you are online?					
6	How often do you lose sleep due to being online?					
7	How often do you feel preoccupied with the Internet when off-line, or fantasize about being online?					
8	How often do you find yourself saying "just a few more minutes" when online?					
9	How often do you try to cut down the amount of time you spend online and fail?					
10	How often do you try to hide how long you've been online?					
11	How often do you choose to spend more time online over going out with others?					
12	How often do you feel depressed, moody, or nervous when you are off-line, which goes away once you are back online?					

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

Appendix-2

INTERNET APPLICATION CHECKLIST

Please estimate the percentage of time you have utilized the following online activities over the past month:

1- Rarely/ Never (%24-%0)

2- Occasionally (%49-%25)

3- Often (%74-%50)

4- Almost Always/ Always (%100-%75)

___ Adult Entertainment Sites

___ Business Email

___ Business Surfing

___ Chat rooms

___ Discussion Lists

___ Instant Messaging

___ News Sites

___ Online Auctions

___ Online Gambling

___ Online Gaming

___ Online Shopping

___ Other ...

___ Personal Email

___ Recreational Surfing

___ Stock Trading

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

8.9 Barratt Dürtüsellik Ölçeği İngilizce Formu

We invite you to the **research** conducted by Burçin MORAN titled "*Examination of Impulsivity and Aggression in Internet Addiction in the Sample of Turkey, Germany and United States*". Before deciding whether to participate in this research or not, you need to know why and how the research will be conducted. For this reason, it is very important to read and understand this form. If there are things you do not understand and are not clear to you, or if you would like more information, ask us.

Participation in this study is entirely **voluntary**. You have the right **not to participate** in the study or to **quit** at any time after joining. **Your response to the study will be interpreted as giving your consent to participate in the study.** Do not be under the pressure or suggestion of anyone while answering the questions on the **forms** given to you. Personal information obtained from these forms will be kept completely confidential and used only for research purposes.

BARRATT IMPULSIVENESS SCALE (BIS-11)

DIRECTIONS: The following list contains questions that help determine the level of impulsivity. Please mark the answer that comes closest to you regarding how often you experience the situations specified in the questions, and do not leave any questions blank. There are no right or wrong answers or misleading questions here. It is only desired to obtain information about your impulsiveness level.

1 = Rarely/ Never

2 = Occasionally

3 = Often

4 = Almost Always/ Always

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

		1	2	3	4
1	I plan tasks carefully.				
2	I do things without thinking.				
3	I make-up my mind quickly.				
4	I am happy-go-lucky.				
5	I don't "pay attention."				
6	I have "racing" thoughts.				
7	I plan trips well ahead of time.				
8	I am self controlled.				
9	I concentrate easily.				
10	I save regularly.				
11	I "squirm" at plays or lectures.				
12	I am a careful thinker.				
13	I plan for job security.				
14	I say things without thinking.				
15	I like to think about complex problems.				
16	I change jobs.				
17	I act "on impulse."				
18	I get easily bored when solving thought problems.				
19	I act on the spur of the moment.				
20	I am a steady thinker.				

21	I change residences.				
22	I buy things on impulse.				
23	I can only think about one thing at a time.				
24	I change hobbies.				
25	I spend or charge more than I earn.				
26	I often have extraneous thoughts when thinking.				
27	I am more interested in the present than the future.				
28	I am restless at the theater or lectures.				
29	I like puzzles.				
30	I am future oriented.				

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

8.10 Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği İngilizce Formu

We invite you to the **research** conducted by Burçin MORAN titled "*Examination of Impulsivity and Aggression in Internet Addiction in the Sample of Turkey, Germany and United States*". Before deciding whether to participate in this research or not, you need to know why and how the research will be conducted. For this reason, it is very important to read and understand this form. If there are things you do not understand and are not clear to you, or if you would like more information, ask us.

Participation in this study is entirely **voluntary**. You have the right **not to participate** in the study or to **quit** at any time after joining. **Your response to the study will be interpreted as giving your consent to participate in the study.** Do not be under the pressure or suggestion of anyone while answering the questions on the **forms** given to you. Personal information obtained from these forms will be kept completely confidential and used only for research purposes.

BUSS&PERRY AGGRESSION QUESTIONNAIRE (BPAQ)

DIRECTIONS: The following list contains questions that help determine the level of aggression. Please mark the answer that comes closest to you regarding how often you experience the situations specified in the questions, and do not leave any questions blank. There are no right or wrong answers or misleading questions here. It is only desired to obtain information about your aggression level.

1 = Extremely Uncharacteristic

2 = Somewhat Uncharacteristic

3 = Neither Uncharacteristic nor Characteristic

4 = Somewhat Characteristic

5 = Extremely Characteristic

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

		1	2	3	4	5
1	Some of my friends think I am a hothead.					
2	If I have to resort to violence to protect my rights, I will.					
3	When people are especially nice to me, I wonder what they want.					
4	I tell my friends openly when I disagree with them.					
5	I have become so mad that I have broken things.					
6	I can't help getting into arguments when people disagree with me.					
7	I wonder why sometimes I feel so bitter about things.					
8	Once in a while, I can't control the urge to strike another person.					
9	I am an even-tempered person.					
10	I am suspicious of overly friendly strangers.					
11	I have threatened people I know.					
12	I flare up quickly but get over it quickly.					
13	Given enough provocation, I may hit another person.					
14	When people annoy me, I may tell them what I think of them.					
15	I am sometimes eaten up with jealousy.					
16	I can think of no good reason for ever hitting a person.					
17	At times I feel I have gotten a raw deal out of life.					

18	I have trouble controlling my temper.					
19	When frustrated, I let my irritation show.					
20	I sometimes feel that people are laughing at me behind my back.					
21	I often find myself disagreeing with people.					
22	If somebody hits me, I hit back.					
23	I sometimes feel like a powder keg ready to explode.					
24	Other people always seem to get the breaks.					
25	There are people who pushed me so far that we came to blows.					
26	I know that "friends" talk about me behind my back.					
27	My friends say that I'm somewhat argumentative.					
28	Sometimes I fly off the handle for no good reason.					
29	I get into fights a little more than the average person.					

Executive's:

(If any) Advisor

(If any) Other Researchers;

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Name-Surname and Sign

Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL

Burçin MORAN

8.11 Etik Kurul İzni

**EGE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ**

YÜRÜTÜCÜNÜN ADI SOYADI / KURUMU	Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL / Tıp Fakültesi
DANIŞMANIN ADI SOYADI / KURUMU	-
DİĞER ARAŞTIRMACILAR	Burçin MORAN / Sağlık Bilimleri Enstitüsü
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	☒ Yüksek Lisans Tezi ☐ Doktora Tezi ☐ Özgün Araştırma
ARAŞTIRMANIN BAŞLIĞI	İnternet Bağımlılığında Dürtüsellik ve Saldırganlığın Türkiye, Almanya ve Amerika Örnekleminde İncelenmesi
BİLİRKİŞİ GÖRÜŞÜ	Yok
KARARIN ALINDIĞI TOPLANTI TARİHİ	13.01.2021
TOPLANTI / KARAR SAYISI	02 / 15
	PROTOKOL NO: 724
KARAR	Örneklem profilinin detaylandırılması koşuluyla OYBİRLİĞİ ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Mehmet ERSAN
Kurul Başkanı

Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Hülya YILMAZ
Kurul Başkan Yardımcısı
(Toplantıda bulunmadı.)

Prof. Dr. Fazlı GÖKÇEK
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Sonia AMADO
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Mustafa MUTLUER
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Metin KARADAĞ
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Prof. Dr. Nadim MACİT
Kurul Üyesi
Elektronik onaylıdır (online toplantı yolu ile)

Teşekkür

Yüksek lisansa başladığım ilk günden beri yanımda olan, tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Hakan COŞKUNOL'a gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve deneyimlerini paylaşan, yüksek lisans eğitimimde büyük katkısı olan Prof.Dr. Ayşe Ender ALTINTOPRAK'a teşekkürlerimi sunarım.

Bağımlılık Danışmanlığı alanında merak uyandırarak, bu bölümde ilerlemem için beni cesaretlendiren, desteklerini esirgemeyen çok sevdiğim İzmir Denetimli Serbestlik Müdürlüğü psikolog ve sosyal çalışmacıları Makbule ÇAYAN BULUTLUÖZ, İnci Derya YÜCEL, Ebru ŞAHİN, Kevser DÜMLÜPINAR ve Berna ÖZGEN'e sonsuz teşekkür ederim.

Ruhr Üniversitesi'nde kendileriyle tanışma şansına eriştiğim Onur GÜNTÜRKÜN ile hem staj süresince hem de Almanya'dan katılımcı bulmamda yardımlarını esirgemeyen Neslihan WITTEK ve Mehdi BEHROOZİ'ye gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Lisans eğitimimden bugüne yanımda olan, yüksek lisans sürecimde anlayışlarını esirgemeyip beni destekleyen sevgili arkadaşlarım; Başak BUĞDAYCILAR, Ece HASSÜRÜCÜ ve Cem KARAKUZU'ya teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisansta aynı süreçleri geçirdiğim, her daim bilgi paylaşımında bulunup yanımda olan, Feride YÜKSEL BARIŞ, Ummahan YILDIZ, Özge ÖZTUNÇ, Tolga UÇAR, Ecem İnci ARISIN, Nilsu AKSU ve Seda KOCAHAN'a sonsuz teşekkür ederim.

Tezimin veri analizinde ve araştırma tasarımında bana destek olarak, tüm sabırları ile sorularımı yanıtlayan; Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Bölümü Araştırma görevlisi Ömer Faruk DADAS'a teşekkür ederim.

Tez sürecimde bana birçok şey öğreten, çalışmama katılarak tezime büyük katkılar sağlayan katılımcılarıma teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak, her zaman ve her koşulda yanımda oldukları gibi yüksek lisans dönemimde de yanımda olan, desteklerini, sevgilerini hiç esirgemeyen, pes etmemem için beni motive eden ve her şeyi başarabileceğime güvenen MORAN ailesine gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı soyadı: Burçin MORAN

Doğum tarihi:

Yabancı dil bilgisi: İngilizce

Görev yeri:

E-posta adresi:

Telefon:

Eğitim Bilgileri

Mezun olduğunuz üniversiteyi/fakülteyi lütfen belirtiniz: İzmir Ekonomi

Üniversitesi/ Fen–Edebiyat Fakültesi- Psikoloji

Mezuniyet tarihini lütfen yıl olarak belirtiniz: 2019

Varsa, akademik ünvanları lütfen belirtiniz:

İş Tecrübesine Ait Bilgiler

Bugüne kadar çalıştığı kurum/kuruluşları lütfen belirtiniz: